

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΘΕΣΕΩΝ ΤΕΕ/ΤΚΜ ΕΠΙ ΤΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΤΟΥ Ν4399/2016
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ
«Στρατηγικές επενδύσεις και βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος μέσω της
επιτάχυνσης διαδικασιών στις ιδιωτικές και στρατηγικές επενδύσεις»**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Παρά το ρευστό διεθνές περιβάλλον που επικρατεί λόγω της πανδημίας υπάρχουν σημαντικές ευκαιρίες και προοπτικές τις οποίες η Ελλάδα εφόσον τις σχεδιάσει και τις αξιοποιήσει σωστά θα μπορέσει να μπει μέσα σε σταθερή πορεία ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια.

Οι πόροι από το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027, το Ταμείο Ανθεκτικότητας και Ανάπτυξης, τις ξένες επενδύσεις σε συνδυασμό με την υιοθέτηση εμβληματικών μεταρρυθμίσεων θα δώσουν ώθηση στην οικονομία και κυρίως θα δημιουργήσουν ένα ευοίωνο επιχειρηματικό περιβάλλον δρώντας συμπληρωματικά του αναπτυξιακού-επενδυτικού νόμου.

Ειδικότερα θα δημιουργήσουν προϋποθέσεις ανάπτυξης σε τομείς που η Ελλάδα είναι ικανή να πρωτοστατήσει στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και Μεσογείου όπως π.χ. βιομηχανία αγροδιατροφής και μεταποίησης τροφίμων, λογισμικού και υπηρεσιών διαδικτύου/κινητής τηλεφωνίας, logistics, ειδικών μορφών τουρισμού, αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, ανάπτυξη ειδικών μονάδων τουρισμού υγείας, κ.α.

Ο μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας σε μία οικονομία με εξωστρεφή προσανατολισμό αλλά και υποδοχέα σημαντικών ξένων επενδύσεων προϋποθέτει την ύπαρξη ενός αποτελεσματικού και συνάμα ελκυστικού επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου.

Γνωρίζουμε ότι ο εκάστοτε Αναπτυξιακός-Επενδυτικός Νόμος αποτελεί διαχρονικά το σημαντικότερο εθνικό χρηματοδοτικό εργαλείο στήριξης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας όπου το περιεχόμενό του αντικατοπτρίζει τη φιλοσοφία και το στίγμα των πολιτικών προτεραιοτήτων και της οικονομικής αντίληψης για τον αναπτυξιακό σχεδιασμό και το παραγωγικό μοντέλο της χώρας, της εκάστοτε κυβέρνησης συνυπολογίζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τη κουλτούρα της Ελληνικής επιχειρηματικότητας, τις πρόσφατες τάσεις του παγκόσμιου επιχειρείν και τις προοπτικές ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας.

Αναλύοντας τις μελέτες διεθνών οργανισμών, καθώς και τις επιδόσεις ιδιαίτερα ανταγωνιστικών εξαγωγικών χωρών, παρατηρείται η στροφή τόσο νέων όσο και παραδοσιακών κλάδων της οικονομίας προηγμένων βιομηχανικών χωρών σε τομείς υπηρεσιών ή προϊόντων ή δραστηριοτήτων εντάσεων γνώσης.

Το συμπέρασμα αυτό συμβαδίζει απόλυτα με της θέση της Πολιτείας ότι «*βασική επιδίωξη του Αναπτυξιακού –Επενδυτικού Νόμου είναι «η δημιουργία καινοτόμων, εξωστρεφών, δυναμικών επιχειρήσεων, η αύξηση της απασχόλησης με έμφαση στο εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό, η αύξηση της προστιθέμενης αξίας, η ενθάρρυνση στις συνεργασίες επιχειρήσεων, η υποστήριξη των μικρών και μέσου μεγέθους επιχειρηματικών μονάδων.*

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Συνολικότερα στοχεύει στην αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας για έξοδο από την κρίση, δίνοντας έμφαση σε τομείς που συμβάλλουν στην τεχνολογική αναβάθμιση της χώρας και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης» (Απάντηση Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων 4-8-2021 σε επερώτηση στη Βουλή).

Σημείο αναφοράς των παραπάνω είναι οι επιχειρήσεις και οι επενδύσεις. Χρειαζόμαστε τις επιχειρήσεις και δη τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να δημιουργήσουν πλούτο. Να προχωρήσουν σε επενδύσεις που αποτελούν πρώτιστη προτεραιότητα.

Οι εν λόγω στρατηγικές στοχεύσεις θα επιφέρουν την επίτευξη μίας ισόρροπης, βιώσιμης, αείφορης και ανθρωποκεντρικής ανάπτυξης, και το μετασχηματισμό της Ελληνικής Οικονομίας που θα κατέχει σημαντική θέση στις διεθνείς αλυσίδες αξίας με παράλληλη αναδιάρθρωση της παραγωγικής της βάσης αξιοποιώντας στο έπακρο το ικανό επιστημονικό και ερευνητικό προσωπικό που διαθέτει.

Ωστόσο, η διαμόρφωσή του περιεχομένου του, προσαρμοσμένου στις απαιτήσεις των συνθηκών που επικρατούν σήμερα στο εγχώριο και διεθνές οικονομικό περιβάλλον και τις αναπτυξιακές δυνατότητες της Ελληνικής Οικονομίας, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα από την εφαρμογή και υλοποίηση τόσο των προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων με τις τροποποιήσεις τους (1262/1982, 1892/90, 2601/98, 3299/2004, 3908/2011, 4146/2013) αλλά και του νυν 4399/20216 τα οποία σε επίπεδο επίτευξης βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και περιφερειακής σύγκλισης και συνοχής, κρίνονται κατά τη γνώμη μας ισχνά.

Κατά συνέπεια, η στόχευση, ο επιχειρησιακός σχεδιασμός, η οργάνωση και η λειτουργία του επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου αποτελούν κομβικά σημεία για την επιτυχή εφαρμογή του και θα πρέπει να υπηρετούν απόλυτα τις προτεραιότητες του νέου αναπτυξιακού και παραγωγικού μοντέλου που αναφέρθηκε παραπάνω.

Επιπρόσθετα των ανωτέρω επισημάνσεων, οι τροποποιήσεις που δόθηκαν σε δημόσια διαβούλευση θα πρέπει να συνεχίσουν να ενσωματώνουν **τα κάτωθι χαρακτηριστικά :**

- Συσχέτιση αναπτυξιακών στόχων και στρατηγικού προσανατολισμού με την ταυτότητα των ενισχυόμενων επενδύσεων λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση της περιφερειακότητας.
- Συσχέτιση με το σύνολο των χρηματοδοτικών εργαλείων στήριξης της οικονομίας (ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης, ΠΔΕ, κ.λπ.).
- Ισχυρή γεωγραφική και κλαδική στόχευση.
- Ενσωμάτωση της διάστασης της αείφορίας, της κλιματικής αλλαγής, της γαλάζιας ανάπτυξης, της απολιγνιτοποίησης, του ψηφιακού μετασχηματισμού στις διαδικασίες αξιολόγησης και στόχευσης των επενδύσεων.
- Έμφαση στην παραγωγική αναδιάρθρωση και στην ανάδειξη της εξωστρεφούς και καινοτόμας ταυτότητας των επιχειρήσεων με την χρηματοδότηση επενδύσεων ανταγωνιστικής στρατηγικής διαφοροποίησης, σε συνδυασμό με την ανταγωνιστική στρατηγική κόστους.
- Διαμόρφωση καθεστώτων ενίσχυσης που θα αποτελούν πραγματικά κίνητρα για τις επιχειρήσεις.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- Πολυδιάστατο πλαίσιο ενισχύσεων τομέων της οικονομίας που θα λαμβάνει υπόψη του εκτός των άλλων τους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας που έχουν αναδειχθεί σε πανελλαδικό και περιφερειακό επίπεδο, μέσα από πρόσφατες μελέτες διεθνών και εγχώριων οργανισμών και επίσης θα εξαντλεί όλα τα ευνοϊκά περιθώρια των κανόνων και κανονισμών της Ε.Ε.
- Σαφές, συνεκτικό ευέλικτο και αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο, βασισμένο στο δίπτυχο απλότητα & αποτελεσματικότητα (π.χ. στα πρότυπα/νόρμες/θεσμούς της φιλοσοφίας του HORIZON 2020) αποφεύγοντας γκρίζες διατάξεις, επικαλύψεις υπουργικών αποφάσεων, και την ανάγκη έκδοση πολλών προεδρικών διαταγμάτων, καθώς επίσης με την ενσωμάτωση όσο το δυνατό περισσότερων ρυθμίσεων που απαιτούνται για την απρόσκοπτη υλοποίησή του.
- Αυστηρή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων τόσο από τις επιχειρήσεις όσο και από τους φορείς διαχείρισης του Νόμου, παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης των επενδύσεων.
- Έμφαση σε επενδύσεις που επιφέρουν σαφώς μετρήσιμο αναπτυξιακό αποτέλεσμα σε επίπεδο παραγωγής και υπηρεσιών, τόσο στην ίδια την επιχείρηση, όσο και ευρύτερα στην τοπική και εθνική οικονομία.
- Διαχωρισμός με προσδιορισμό σαφών κριτηρίων στην επιλογή των επενδύσεων του νέου νόμου από τις επενδύσεις που θα υλοποιηθούν μέσω προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και στοχεύουν περισσότερο στον απλό εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων αλλά και στην στήριξη των πρώτων σταδίων λειτουργίας μίας επιχείρησης.
- Σε κάθε περίπτωση ο αναπτυξιακός-επενδυτικός νόμος πρέπει να κινείται παράλληλα με τις επενδύσεις των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων στο πλαίσιο των προγραμμάτων στήριξης της επιχειρηματικότητας του νέου ΕΣΠΑ και όχι να είναι ευθέως ανταγωνιστικός με αυτά.
- Οι επενδύσεις που θα χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του νέου νόμου πρέπει να βελτιώσουν αισθητά την κατάσταση της χώρας στους δείκτες ανταγωνιστικότητας των καταλόγων του ΟΑΣΑ και της Παγκόσμιας Τράπεζας.
- Αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων χρηματοοικονομικών εργαλείων λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της επένδυσης αλλά και της φυσιογνωμίας της επιχείρησης.
- Ικανή διαχειριστική οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών με προτεραιότητα στην αποκέντρωση, τη διαφάνεια σε όλα τα στάδια διαχείρισης του Νόμου, την αποτελεσματικότητα, την προσαρμοστικότητα στις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες, τη λογοδοσία, την ευέλικτη οργάνωση και τον περιορισμό της άσκοπης γραφειοκρατίας σε συνδυασμό με τη θεσμοθέτηση κοινότητας στελεχών που εμπλέκονται σε όλα τα στάδια υλοποίησης μίας επένδυσης για την καλύτερη παρακολούθηση εφαρμογής του νόμου, καθώς και της δημοσίευσης περιοδικών αναφορών παρακολούθησης της πορείας εφαρμογής του νόμου με τη μορφή ανοικτών δεδομένων.
- Η στήριξη της απασχόλησης μέσω της θέσπισης μία νέας αντίληψης στη σχέση: υλοποίηση επένδυσης-δημιουργία θέσεων εργασίας, όπου οι τυχόν υποχρεώσεις των επιχειρήσεων θα έχουν χαρακτήρα κινήτρου για τον επενδυτή για την επίτευξή τους και όχι κατ' ανάγκη αυστηρά τιμωρητικό χαρακτήρα σε περίπτωση απόκλισης/μη επίτευξης.

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

- Επαρκής και σταθερή χρηματοδότηση του Νόμου ακόμη και με τη χρήση σύγχρονων μοντέλων και ταμείων μόχλευσης της χρηματοδότησης.
- Ανάδειξη της στήριξης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ) σε κεντρικό σημείο αναφοράς του νέου επενδυτικού νόμου, καθώς οι ΜμΕ που αποτελούν το υγιές κύτταρο, τη ραχοκοκαλιά του παραγωγικού ιστού της εθνικής οικονομίας, έχουν πληγεί καίρια από τόσο από την υπερδεκαετή οικονομική κρίση, όσο και από την κρίση της πανδημίας.
- Έμφαση στην οικονομική δυνατότητα κάλυψης της ίδιας συμμετοχής των υφιστάμενων επιχειρήσεων, ώστε να μειωθεί το φαινόμενο αδυναμίας υλοποίησης εγκεκριμένων επενδύσεων εξαιτίας αδυναμίας χρηματοδότησης των επενδυτικών δαπανών.
- Δυνατότητα ενίσχυσης επενδύσεων σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, εφόσον δεν ανταγωνίζονται άμεσα τις δημόσιες υποδομές.
- Υλοποίηση άμεσων δράσεων και εργαλείων τεχνικής βοήθειας και διάχυσης της γνώσης των φορέων διαχείρισης του Νέου Επενδυτικού Νόμου, με στόχο τη βέλτιστη επικοινωνία και υποστήριξη των επενδυτών για την απρόσκοπτη υλοποίηση των επενδύσεων.
- Ενεργή συμμετοχή του ΤΕΕ το οποίο οφείλει να ενεργοποιήσει με χρονικούς και τεχνοοικονομικούς κανόνες το δημόσιο διάλογο στα Τεχνικά θέματα/ζητήματα/προβλήματα του επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου στην προσπάθεια μετεξέλιξής του σε θεσμικό-επιτελικό Φορέα Διαχείρισης Τεχνικών Θεμάτων που άπτονται του δημοσίου συμφέροντος.
- Επικαιροποίηση και ευελιξία του αναγκαίου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που επιδρά σημαντικά στην επιτυχή έναρξη και υλοποίηση μίας επένδυσης, προς όφελος των επενδυτών στους τομείς του χωροταξικού σχεδιασμού, της αδειοδότησης των επιχειρήσεων, των επιχειρηματικών υποδομών και των δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας.

Β. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΤΟΥ Ν4399/2016

Το νομοσχέδιο που δόθηκε σε διαβούλευση σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί νέο επενδυτικό-αναπτυξιακό νόμο καθώς δε μεταβάλλει ούτε τη φιλοσοφία, ούτε τη στρατηγική στόχευση του νυν επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου Ν3299/2016, όπως ισχύει, απεναντίας υιοθετεί πλήρως τα κεντρικά στρατηγικά χαρακτηριστικά και επιδιώξεις του.

Στην ουσία αφορά :

- α) την ενσωμάτωση όλων των τροπολογιών που είχαν ψηφισθεί σε διάφορα νομοσχέδια το προηγούμενο διάστημα
- β) ορισμένες στοχευμένες παρεμβάσεις στις διαδικασίες υποβολής-ελέγχου-αξιολόγησης επενδύσεων.

Στα θετικά στοιχεία των νέων παρεμβάσεων περιλαμβάνονται :

- Η σαφής στόχευση κατά κύριο λόγο στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

- Η επέκταση των καθεστώτων ενίσχυσης με την ενσωμάτωση ειδικού καθεστώτος για την μεταποίηση.
- Η προσπάθεια μείωσης των καθυστερήσεων στο χρόνο αξιολόγησης και ελέγχου των επενδύσεων.
- Η επέκταση της ενίσχυσης μέσω επιχορήγησης και σε άλλα καθεστώτα ενίσχυσης και κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων.
- Η ενίσχυση επιχειρήσεων που εγκαθίστανται σε οργανωμένους χώρους και όχι μόνο ΒΕΠΕ.
- Η χρήση του ΠΣΚΕ και η πρόθεση ψηφιοποίησης σε όλα τα στάδια των διαδικασιών διαχείρισης των επενδυτικών έργων.
- Η υιοθέτηση διαδικασιών και ρυθμίσεων για τη διευκόλυνση εγκατάστασης αλλοδαπών επιχειρήσεων στην Ελληνική Επικράτεια
- Η αποσαφήνιση του περιθωρίου κέρδους και η χρήση του ΠΣΚΕ στην εφαρμογή του α.ν. 89/1967.
- Η ενίσχυση του ρόλου του ΤΕΕ .

Ωστόσο, τα εν λόγω θετικά σημεία δεν αποσαφηνίζονται πλήρως με την απαιτούμενη λεπτομέρεια με αποτέλεσμα να ελλοχεύει ο κίνδυνος να καταστούν δυσχερή ή και μη φιλικά στους επενδυτές ως προς την εφαρμογή τους.

Επιπλέον, ενώ σε γενικές γραμμές υπάρχει συμφωνία ως προς τη στόχευση ορισμένων τροποποιήσεων (π.χ. μείωση καθυστερήσεων και γραφειοκρατίας, αλλαγή μοντέλου διαδικασιών ελέγχου με παράλληλη χρήση περισσότερων οργάνων) εντούτοις σημεία που αφορούν στον τρόπο εφαρμογής τους όπως αποτυπώνονται στο νομοσχέδιο που δόθηκε για διαβούλευση κατά τη γνώμη μας είναι είτε ελλιπή, είτε προβληματικά.

Οι κριτικές μας επισημάνσεις αφορούν στο σύνολο του περιεχομένου του Α.Ν.4399/2016 λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά που πρέπει να διέπουν την εφαρμογή του, όπως παρουσιάσθηκαν στην εισαγωγή του υπομνήματός μας ήτοι :

- ✓ Προσαρμογή στα δεδομένα της εποχής
- ✓ Υψηλός βαθμός παροχής ποιοτικών υπηρεσιών στους επενδυτές
- ✓ Διαφάνεια-Λογοδοσία
- ✓ Αποτελεσματικότητα
- ✓ Μείωση της γραφειοκρατίας
- ✓ Πραγματικό κίνητρο για επενδύσεις

και συνίστανται στα εξής :

❖ **Χρόνος Διαβούλευσης**

Ο χρόνος διαβούλευσης και η μεθοδολογία της διαβούλευσης αποκλίνουν σημαντικά από την απαίτηση των επιστημονικών και επιχειρηματικών φορέων για μία ουσιαστική τροποποίηση του Νόμου.

Κατά τη γνώμη μας θα έπρεπε να είχε προηγηθεί ένας εκτεταμένος κύκλος διαβουλεύσεων προκειμένου να συζητηθούν καίρια ζητήματα σχεδιασμού και εφαρμογής του νόμου.

Επιπρόσθετα, συνεχίζει να υπάρχει σημαντικό έλλειμμα ενημέρωσης με τα στοιχεία όλων των αναπτυξιακών νόμων που βρίσκονται σε λειτουργία (3299/2004, 3908/2011, 4399/2016) ως ισχύουν που αφορούν στους χρόνους αξιολόγησης, ελέγχου, εκταμίευσης καθώς και άλλων τεχνικών ζητημάτων προκειμένου να καταστεί κατανοητή αλλά και αποδεκτή η αναγκαιότητα και η ορθή επίλυση των προτεινόμενων τροποποιήσεων.

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Κρίνεται δε σημαντικό το γεγονός ότι δεν δόθηκε στη δημοσιότητα η μελέτη «Σύνταξη ολοκληρωμένου σχεδίου νόμου που θα παρέχει το πλαίσιο παροχής κινήτρων επενδύσεων» που ανατέθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

❖ **Πληρότητα περιεχομένου**

Όπως και ο αρχικός Νόμος 4399/2016 υπάρχει πληθώρα σε αναμονή υπουργικών αποφάσεων οι οποίες πρέπει να υποβληθούν σε διαβούλευση άμεσα προκειμένου ο νόμος να καταστεί έγκαιρα λειτουργικός.

❖ **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ**

Άρθρα 1-3 Ν 4399/2016 (δεν τροποποιούνται στο νομοσχέδιο)

- ✓ Τόσο στο κεντρικό αφήγημα (άρθρα 1,2 όσο και στο περιεχόμενο του νόμου απουσιάζουν αναφορές σε φράσεις και ορολογίες που επικρατούν στο λεξιλόγιο των κεντρικών στόχων για την ανάπτυξη της χώρας όπως διαμορφώνονται από διάφορες εκθέσεις (ΟΟΣΑ, Πισσαρίδη, ΙΟΒΕ, ΕΛΛΑΔΑ 2.0, ΕΣΠΑ, κ.λπ.) : Πράσινες επενδύσεις, νεοφυής επιχειρηματικότητα, τεχνολογική υπεροχή, κλιματική αλλαγή, 4^η βιομηχανική επανάσταση, αείφορη ανταγωνιστικότητα, ψηφιακός μετασχηματισμός, ενεργειακές κοινότητες, γαλάζια οικονομία.
Επίσης απουσιάζει οποιαδήποτε αναφορά στη σύνδεση του νόμου με το σχέδιο ΕΛΛΑΔΑ 2.0 και το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027.
- ✓ Για την καλύτερη κατανόηση του νόμου από τους χρήστες επενδυτές και συμβούλους και προκειμένου να συμβαδίζει το κείμενο του νόμου με αντίστοιχες πρακτικές νομικών κειμένων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις αλλά και το ΕΣΠΑ (π.χ. Αναλυτικές Προσκλησεις) είναι σημαντικό να υπάρξει μία νοηματική εξειδίκευση εννοιών (π.χ. χαρακτήρας κινήτρου, αρχική επένδυση, κ.λπ.) και συντομογραφιών. Κάλλιστα θα μπορούσε να υπάρχει σχετικό παράρτημα στο τέλος του κειμένου του συνόλου του νόμου.
- ✓ Στο περιεχόμενο του συνόλου του Νόμου αναφέρεται ο ΓΑΚ 651/2014, ωστόσο από 1/1/2022 θα ισχύουν κατ' εφαρμογή τόσο ο νέος χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων, όσο και οι νέοι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων όπου θα τροποποιηθεί ανάλογα και ο ΓΑΚ 651/2014. Κατά συνέπεια θα υπάρχει και νέα τροποποίηση του Νόμου. Κρίνεται σκόπιμο να υπάρχει εξ' αρχής ενσωμάτωση των εν λόγω κανόνων αναγράφοντας γενικά το ΓΑΚ χωρίς την εξειδίκευση του 651/2014 αλλά με τη φράση ΓΑΚ, ως ισχύει. Αντίστοιχα και για τις περιπτώσεις εξαίρεσης και δυνατότητας ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων όπως αποτυπώνονται στο άρθρο 7 του νόμου.

❖ **ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ**

Άρθρα 4-5 (δεν τροποποιούνται στο νομοσχέδιο)

- ✓ Στο άρθρο 4 και στο σημείο 5 θέλει βελτίωση του κειμένου ως προς την υποχρέωση των επιχειρήσεων να εξασφαλίζουν την προσβασιμότητα όλων των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το εκάστοτε θεσμικό πλαίσιο. Επισημαίνεται ότι πρόσφατα η Πολιτεία παρουσίασε τον οδικό χάρτη υλοποίησης των παρεμβάσεων για την πλήρη

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

προσβασιμότητα των ΑμεΑ σε όλους τους τομείς συμπεριλαμβανομένων και των επενδύσεων.

- ✓ Στο άρθρο 5 η ύπαρξη ορίων ελάχιστου και ανώτατου προϋπολογισμού ανάλογα με το καθεστώς ενίσχυσης κρίνεται σκόπιμη και ουσιαστική.
- ✓ Η οικονομική κατάσταση υφιστάμενης επιχείρησης (π.χ. όριο σε σχέση με ποσοστό επί του κύκλου εργασιών τελευταίας τριετίας) αλλά και λοιποί χρηματοοικονομικοί δείκτες είναι θεμιτό να λαμβάνονται υπόψη σε σχέση με τον υποβαλλόμενο προϋπολογισμό πέρα από την διαδικασία αξιολόγησής τους.
- ✓ Δεδομένου ότι ο αναπτυξιακός-επενδυτικός νόμος δεν θα πρέπει να λειτουργεί ανταγωνιστικά με τις επενδύσεις που θα υλοποιήσουν οι ίδιες επιχειρήσεις τόσο στο ΕΣΠΑ 2021-2027 όσο και στο πλαίσιο του ΕΛΛΑΔΑ 2.0 θα πρέπει να αποφευχθεί αλληλοκάλυψη των προγραμμάτων ειδικά σε θέματα παραγωγικού εκσυγχρονισμού/ίδρυσης επιχειρήσεων όπως συμβαίνει σε αρκετές περιπτώσεις σήμερα.
- ✓ Π.χ. όλα τα επενδυτικά σχέδια, πρωτίστως της Γενικής Επιχειρηματικότητας, ο κατώτατος προϋπολογισμός επένδυσης πρέπει να είναι μεγαλύτερος από αντίστοιχα προγράμματα του ΕΣΠΑ και του ΕΛΛΑΔΑ 2.0.

❖ **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ - ΦΟΡΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ - ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ**

Άρθρα 6-9

Άρθρο 6 (δεν τροποποιείται στο νομοσχέδιο)

✓ Κατόπιν των εξαγγελιών του πρωθυπουργού στην 85^η ΔΕΘ για τα φορολογικά κίνητρα που παρέχονται για τις περιπτώσεις συγχωνεύσεων-εξαγορών και μεγέθυνσης των επιχειρήσεων (αποτελεί και πρόταση της έκθεσης υπό τον καθηγητή Πισσαριδη), ιδιαίτερα των πολύ μικρών και μικρών θα πρέπει κατά τη γνώμη μας να εξετασθεί ως κίνητρο ότι στις περιπτώσεις αυτές το υπάρχων όριο των 500.000,00€ που τις υποχρεώνει να λάβουν τη νομική μορφή εμπορικής εταιρείας ή συνεταιρισμού πριν την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου, το υπάρχων όριο θα είναι 200.000,00€.

✓ Σχετικά με την απαγόρευση χορήγησης ενίσχυσης σε προβληματικές επιχειρήσεις επισημαίνονται τα εξής :

α) Στο σημείο α) η φράση «...οι προβληματικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παράγραφο 18 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ. (άρθρο 1 παρ. 4 περίπτωση γ΄ Γ.Α.Κ) να αντικατασταθεί με τη φράση « οι προβληματικές επιχειρήσεις, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014, εκτός εάν έχει παρασχεθεί έγκριση δύναμι ενισχύσεων *de minimis* ή προσωρινών κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων που έχουν θεσπιστεί για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστάσεων» σύμφωνα με το νέο κανονισμό του ΕΤΠΑ και των Διαρθρωτικών Ταμείων.

β) Υπενθυμίζουμε ότι ο έλεγχος για χαρακτηρισμό μίας επιχείρησης ως προβληματικής γίνεται σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να αποσαφηνισθεί εάν θεωρούνται προβληματικές επιχειρήσεις που ενώ είναι ως μεμονωμένες επιχειρήσεις-οικονομικές οντότητες είναι προβληματικές, εντούτοις λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του ομίλου που ανήκουν ή τις τυχόν συνδεδεμένες επιχειρήσεις με αυτές το αποτέλεσμα τις κρίνει μη προβληματικές.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

γ) Θεωρούμε σημαντικό να εξετασθεί με τη δέουσα προσοχή η δυνατότητα ενίσχυσης σχεδίων για επιχειρήσεις που ενώ είναι προβληματικές λόγω π.χ. ειδικών συνθηκών (πανδημία) μπορούν να επιστρέψουν σε καθεστώς μη προβληματικής επιχείρησης μέσω ενός ολοκληρωμένου και αξιόπιστου επενδυτικού σχεδίου. Αντίστοιχα προγράμματα «τρέχουν» σε χώρες της ΕΕ.

δ) Με δεδομένο ότι η απαγόρευση χορήγησης ενίσχυσης σε προβληματικές επιχειρήσεις ισχύει κατά την ημερομηνία απονομής του δικαιώματος ενίσχυσης στην επιχείρηση (απόφαση ένταξης μίας επιχείρησης) θα πρέπει πριν την έκδοση απόφαση ένταξης να γίνεται εκ νέου έλεγχος προβληματικής με όλα τα διαθέσιμα στοιχεία όπως αναφέρει ο ΓΑΚ της ΕΕ ως ισχύει κάτι το οποίο δεν τηρούν ομοιογενώς οι υπηρεσίες αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων.

Άρθρο 7 (Άρθρο 34 νέου σχεδίου νόμου προς διαβούλευση)

- ✓ Κατά την άποψή μας τα καθεστώτα ενίσχυσης θα πρέπει αφενός να αποτελούν ελκυστικό κίνητρο για τις επιχειρήσεις εντός και εκτός χώρας να επενδύσουν και αφετέρου να είναι σε άμεση σύνδεση με το στρατηγικό προσανατολισμό της ελληνικής οικονομίας, δίνοντας παράλληλα έμφαση στη περιφερειακή διάσταση του νόμου.
- ✓ Κρίνεται δε ιδιαίτερα σημαντικό στην εξειδίκευση των καθεστώτων και στην προκήρυξή τους να υπάρχει η μέγιστη δυνατή επεξήγηση ως προς τους επιλέξιμους ΚΑΔ προκειμένου να αποφεύγονται ερμηνείες και δυσχέρειες στην αξιολόγηση σε σχέση με τη σύνδεση του ΚΑΔ με το επενδυτικό σχέδιο. Π.χ στον τομέα των Logistics.
- ✓ Ως προς τα καθεστώτα ενίσχυσης θεωρούμε σημαντικό να υπάρχουν επιπλέον :
 - Ειδικό καθεστώς για τις νεοφυείς επιχειρήσεις ειδικά για τις scale up και grow up νεοφυείς επιχειρήσεις που είναι ενταγμένες στο μητρώο του Elavate Greece.
 - Ειδικό καθεστώς ενίσχυσης στον τομέα του λιανικού και χονδρικού εμπορίου που αποτελεί διαχρονικό αίτημα του εμπορικού κόσμου υπό το πρίσμα ένταξης του σε στρατηγικές επενδύσεις που στοχεύουν σε υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας στον τομέα των ηλεκτρονικών/ψηφιακών αγορών και εφαρμογών με τη χρήση κατάλληλων συστημάτων.
- ✓ Στις δραστηριότητες που δύναται να ενισχυθούν ακόμη και κατ' εξαίρεση του Νόμου προτείνεται :
 - Δυνατότητα ενίσχυσης επιχειρηματικών σχεδίων υφιστάμενων ή νέων ή υπό ίδρυση επιχειρήσεων, για τη δημιουργία νέων προϊόντων ή υπηρεσιών (π.χ. μεταποιητική εταιρεία παραγωγής κουφωμάτων να παρέχει νέες υπηρεσίες εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια ή να κατασκευάζει υάλινες προσόψεις κτιρίων με ενσωματωμένα φωτοβολταϊκά στοιχεία). Η συγκεκριμένη κατηγορία επενδύσεων θα μπορούσε να εφαρμοσθεί σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας (γεωργία, μεταποίηση, τουρισμός, υπηρεσίες, εμπόριο).
 - Δυνατότητα ενίσχυσης παραδοσιακών δραστηριοτήτων μεταποίησης μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων για την εισαγωγή και ενσωμάτωση νέων ψηφιακών τεχνολογιών στην παραγωγική τους διαδικασία και στην προώθηση των προϊόντων τους,

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- Δυνατότητα ενίσχυσης επενδύσεων εξοικονόμησης ενέργειας και ύδατος της ελληνικής βιομηχανίας,
 - Δυνατότητα ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων δημιουργίας προϊόντων ή υπηρεσιών της νέας τάσης internet of things, επεξεργασίας μεγάλων δεδομένων, Artificial Intelligence, next internet, κ.α.
 - Δυνατότητα ενίσχυσης επενδύσεων οι οποίες θα προσδίδουν ιδιαίτερη προστιθέμενη αξία στην Ελλάδα στον τομέα της πράσινης ανάπτυξης, μέσω της παραγωγής συγκεκριμένων προϊόντων ή υπηρεσιών (π.χ. ανάπτυξη και κατασκευή εξοπλισμού μείωσης ενεργειακής κατανάλωσης, μπαταριών νέας γενιάς, κυψελών υδρογόνου, εξοπλισμού γεωθερμίας, βιομάζας, βοηθητικού εξοπλισμού λειτουργίας, κ.α.).
 - Ενεργοποίηση των διατάξεων για τα θεματικά τουριστικά πάρκα. Τονίζεται ότι κατά καιρούς η συγκεκριμένη θεματική ενότητα δεν μπορεί να ενεργοποιηθεί εξαιτίας της αναμονής υπογραφής της σχετικής υπουργικής απόφασης που θα εξειδικεύει τις επιλέξιμες δράσεις, καθώς και τις προδιαγραφές τους.
 - Δυνατότητα ενίσχυσης ειδικών μορφών τουρισμού, (όπως π.χ. καταδυτικός τουρισμός, ιστιοπλοϊκός τουρισμός, κ.α).
 - Δυνατότητα ενίσχυσης επενδύσεων τουρισμού υγείας (όπως π.χ. δημιουργίας χωριών φροντίδας ηλικιωμένων και ενεργούς γήρανσης,, δημιουργίας νέων υπηρεσιών τηλε -παρακολούθησης και τηλε- πρόληψης, κ.α.). Τονίζεται ότι κατά καιρούς η συγκεκριμένη θεματική ενότητα δεν μπορεί να ενεργοποιηθεί εξαιτίας της αναμονής υπογραφής της σχετικής υπουργικής απόφασης που θα εξειδικεύει τις επιλέξιμες δράσεις, καθώς και τις προδιαγραφές τους.
 - Δυνατότητα ενίσχυσης επενδύσεων εξαιρετικά υψηλής τεχνολογίας στην ιατρική, που θα πραγματοποιηθούν για πρώτη φορά στην Ελλάδα για την καταπολέμηση μορφών καρκίνου ή άλλων σπάνιων νόσων.
 - Δυνατότητα ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων για την ανάπτυξη πρωτοτύπων προϊόντων ή υπηρεσιών, καθώς επίσης και για την ενίσχυση των προπαρασκευαστικών ενεργειών (μελέτη έρευνας αγοράς, κατοχυρώσεις δικαιωμάτων, δημιουργία εμπορικών συμφωνιών διάθεσης και υποστήριξης, προσαρμογή στις ιδιαίτερες συνθήκες των τοπικών αγορών κ.ά.), για την προώθηση των συγκεκριμένων προϊόντων στην αγορά.
 - Δυνατότητα ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων βιομηχανιών που αφορούν σε εκσυγχρονισμό σε περιοχές όπου από την κείμενη νομοθεσία (πχ χωροταξικό σχέδιο ή περιβαλλοντικές απαιτήσεις) απαγορεύεται η επέκταση της παραγωγικής δραστηριότητας, ώστε να μπορέσουν να εκσυγχρονισθούν και να αντιμετωπίσουν τον διεθνή ανταγωνισμό.
 - Δυνατότητα ενίσχυσης τομέων γαλαζίας και ασημένιας οικονομίας.
- ✓ Να συμπληρωθούν ως μη επιλέξιμες δραστηριότητες προς ενίσχυση σύμφωνα με τους νέους κανονισμούς κρατικών ενισχύσεων:
- α) ο παροπλισμός ή η κατασκευή πυρηνικών σταθμών ηλεκτρικής ενέργειας

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

β) επενδύσεις για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2003/87/ΕΚ·
γ) παρασκευή, επεξεργασία και εμπορία καπνού και προϊόντων καπνού·

- ✓ Να μελετηθεί εκ νέου η δυνατότητα ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων που υπάγονται στον ΚΑΔ 72.00 «Επιστημονική Έρευνα και Ανάπτυξη» δεδομένου ότι αυτό θα συμβάλει σημαντικά τόσο στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων όσο και στην ανάπτυξη νέων ερευνητικών ινστιτούτων αλλά και τμημάτων έρευνας –τεχνολογίας στις επιχειρήσεις με προσέλκυση ικανού ανθρώπινου δυναμικού της χώρας.

Άρθρα 8-9 (δεν τροποποιούνται στο νομοσχέδιο)

- ✓ Τα ποσοστά για τις κτηριακές δαπάνες είναι πολύ μικρά σε σχέση με τη δημιουργία επενδύσεων ιδιαίτερα σε τομείς αιχμής όπως π.χ. βιομηχανία, τουρισμός που έχουν τεράστια σημασία για την Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας και θα πρέπει να αναθεωρηθούν προς τα πάνω λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχή άνοδο των τιμών στο κόστος των υλικών.

Προτείνεται οι δαπάνες να μην υπερβαίνουν το 70% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών των περιφερειακών ενισχύσεων. Ο δε συντελεστής να διαμορφώνεται στο 80% για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 7 και για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 και ε, στ της ίδιας παραγράφου. Ο δε συντελεστής να διαμορφώνεται στο 85% για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε κτήρια τα οποία είναι χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.

- ✓ Να δοθεί η δυνατότητα ενίσχυσης (όπως συνέβαινε στον Ν3908/2011) των δαπανών μισθοδοσίας υφιστάμενου επιστημονικού δυναμικού των επιχειρήσεων εφόσον η επένδυση καταλήγει στην δημιουργία νέου προϊόντος ή βελτίωση μεθόδου παραγωγής δεδομένου ότι στις επενδύσεις της νέας οικονομίας και τεχνολογίας η κύρια δαπάνη είναι ο ανθρωποχρόνος εργασίας και όχι η κτήση παγίων στοιχείων ενεργητικού.

Επιπρόσθετα να γίνουν επιλέξιμες :

α) Άυλες δαπάνες που συμβάλουν καθοριστικά στην εξωστρέφεια των επιχειρήσεων αλλά και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας όπως έξοδα ταξιδίων και συμμετοχή σε εκθέσεις, η πιστοποίηση με κατάλληλα πρότυπα ή σήματα ποιότητας, οι δαπάνες μεταφοράς τεχνογνωσίας ή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, οι αμοιβές συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη δημιουργία τεχνικών προδιαγραφών, ερευνών αγοράς, παροχής ειδικευμένων γνώσεων, μετάδοσης γνωστικής εμπειρίας και συνεχής παρακολούθηση (coaching), franchising, παροχής υπηρεσιών υποβοήθησης εξαγωγών, κ.α. Επίσης και η αμοιβή παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών από εξειδικευμένο σύμβουλο που θα υποστηρίζει τη διαχείριση και παρακολούθηση του έργου, κάτι που έχει σημασία ιδιαίτερα για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Οι συγκεκριμένες δαπάνες δεν αντιτίθεται στον γενικό απαλλακτικό κανονισμό της Ε.Ε ως ισχύει και θα μπορούσαν να ισχύουν για το σύνολο των ενισχύσεων (περιφερειακών και μη).

β) δαπάνες απόκτησης επαγγελματικών μεταφορικών μέσων – φορτηγών σε όλα τα καθεστώτα ενίσχυσης, λόγω της σημασίας που έχουν και της σύνδεσής τους με την

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

παραγωγική διαδικασία ιδιαίτερα για τις μικρές και πολύ μικρές παραγωγικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς εξαγωγικού προσανατολισμού.

γ) Δαπάνες μετεγκατάστασης και επέκτασης της παραγωγικής δυναμικότητας σε ΒΕΠΕ, Βιομηχανικά & Τεχνολογικά Πάρκα για υφιστάμενες επιχειρήσεις.

δ) Λειτουργικές δαπάνες ιδιαίτερα για νέες, υπό σύσταση και νεοφυείς επιχειρήσεις (π.χ εγκατάσταση σε θερμοκοιτίδες, ζώνες καινοτομίας, πάρκα, κ.λπ., δαπάνες έκδοσης αδειών, συνδέσεων με δίκτυα, κ.λπ.) σε ένα μικρό ποσοστό του επενδυτικού σχεδίου καθώς και δαπάνες κάλυψης των τόκων δανείου καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.

✓ Σχετικά με τη δυνατότητα της απόκτησης του συνόλου στοιχείων ενεργητικού, που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης επαναφέρουμε τις προτάσεις μας για το συγκεκριμένο ζήτημα ήτοι :

- η σχετική συναλλαγή αγοράς πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς,
- η ύπαρξη νομιμότητας, συμφωνίας με προδιαγραφές και πρότυπα και ικανότητα επαναλειτουργίας
- η αφαίρεση ενισχύσεων που έχουν ήδη χορηγηθεί πριν την αγορά, καθώς και διασφάλιση ότι δεν θα υπάρξει εκ νέου επιχορήγηση σε ήδη επιχορηγηθέντα μηχανήματα, εντός του χρόνου που απαιτεί το πλαίσιο ενίσχυσης των παλαιών επιχορηγηθέντων μηχανημάτων.

Επίσης ,προκειμένου να πιστοποιηθούν οι εν λόγω δαπάνες θα πρέπει με την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου να συνοψοβάλλεται έκθεση από ανεξάρτητο εκτιμητή / πραγματογνώμονα η οποία υποχρεωτικά θα περιλαμβάνει:

- α) τη εύλογη αγοραία αξία,
- β) τη νομιμότητα σχετικά με την πολεοδομική και λοιπή νομοθεσία, και
- γ) τη κατάσταση των παγίων (π.χ. κτιριακά και εξοπλισμός) και την ικανότητα επαναλειτουργίας τους σε σχέση με το αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου, καθώς και τη καθώς και τη συμφωνία αυτού με της ισχύουσες προδιαγραφές και πρότυπα.
- δ) το αναγκαίο υλικό τεκμηρίωσης (π.χ. φωτογραφικό υλικό, παραστατικά αγοράς, έρευνα στο διαδίκτυο, κ.λπ.)

Για την επιλογή των ανεξάρτητων εκτιμητών / πραγματογνώμωνων από τους επενδυτές μπορούν να αξιοποιηθούν τα μητρώα εμπειρογνώμωνων του ΤΕΕ με το συντονισμό των διοικητικών υπηρεσιών του καθώς και το μητρώο ορκωτών εκτιμητών Ν.4152/2013 του Υπουργείου Οικονομικών, ως ισχύει.

Όσον αφορά στην αξιολόγηση και πιστοποίηση των παγίων θα πρέπει να γίνεται ενδεδειγμένος έλεγχος για την αποφυγή εκ νέου επιχορήγησης παγίων εντός του διαστήματος (π.χ. 5 χρόνια) από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου στο πλαίσιο του οποίου είχαν αγορασθεί (εξοπλισμός), κατασκευαστεί (κτίρια).

Τέλος, συνίσταται η έκδοση προτυποποιημένης έκθεσης του ανεξάρτητου εκτιμητή στο στάδιο της υποβολής, καθώς επίσης να εξετασθεί η επιλεξιμότητα της δαπάνης αμοιβής του εκτιμητή.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- ✓ Να επισπευθεί άμεσα η υπογραφή της ΚΥΑ για τις ΑΠΕ της παραγράφου 12 του Αρθρου 9 του Ν.4399/2016, που εκκρεμεί από τη ψήφιση του Νόμου καθώς αποτελεί αντικίνητρο για την υλοποίηση πράσινων επενδύσεων που αποτελούν προτεραιότητα της αναπτυξιακής στρατηγικής της χώρας.

❖ **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΄ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ**
Άρθρα 10-12

Άρθρα 10-11 (δεν τροποποιούνται στο νομοσχέδιο)

- ✓ Σε σχέση με το ύψος της ενίσχυσης, θα πρέπει αυτό να είναι το μέγιστο δυνατό σύμφωνα και με τον νέο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που θα ισχύει από 1/1/2022 αλλά και με τον γενικό απαλλακτικό κανονισμό για δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης και δαπάνες εξωστρέφειας χωρίς να λαμβάνονται υπόψιν γεωγραφικά κριτήρια.
- ✓ Αύξηση του μέγιστου ετήσιου ποσοστού της χρήσης της συνολικής φορολογικής απαλλαγής
- ✓ Δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής κατ' αντιστοιχία με τα προγράμματα του ΕΣΠΑ και μέχρι ποσοστού 40% με την προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής από αναγνωρισμένο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα η οποία θα αποδεσμεύεται-απομειώνεται με βάση την πρόοδο υλοποίησης του έργου). Η εν λόγω πρόταση κάλλιστα μπορεί να συνδυαστεί με ένα ειδικό πρόγραμμα παροχής διευκόλυνσης των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των πολύ μικρών και μικρών) για την έκδοση της εγγυητικής επιστολής προκαταβολής μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας.
- ✓ Λόγω των συνεπειών της πανδημίας στο σύνολο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων προτείνεται μία αναθεώρηση των ποσοστών της ανώτατης επιτρεπτής ένταξης ενίσχυσης.

Άρθρο 12 (άρθρο 35 νέου νομοσχεδίου) :

- ✓ Να υπάγονται και επενδυτικά σχέδια για τα οποία αποδεδειγμένα υπάρχει η δυνατότητα κάλυψης εξ ' ολοκλήρου της ίδιας συμμετοχής από εισφορά μετρητών από τους μετόχους/εταίρους.
- ✓ Να μην καταργηθεί τουλάχιστον για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, το κριτήριο αύξησης της απασχόλησης την τελευταία διετία/τριετία.
- ✓ Να εντάσσονται και επενδυτικά σχέδια τα οποία θα υλοποιούνται σε περιοχές με υψηλά ποσοστά ανεργίας σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία των αρμοδίων φορέων (ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ, Ε.Ε., κ.λπ.).
- ✓ Συμφωνούμε την πρόταση του ΣΕΣΜΑ στα καθεστώτα ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ και ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΓΙΑ ΜΜΕ, να υπάρξει αύξηση του ποσοστού της ανώτατης επιτρεπόμενης ένταξης ενίσχυσης στο 85% και το υπόλοιπο 15% να χορηγείται ως φορολογική απαλλαγή.
- ✓ Για επιχειρήσεις εγκαταστημένες σε θύλακες καινοτομικών δραστηριοτήτων αλλά και σε τεχνολογικά πάρκα με διεθνή απήχηση θα πρέπει για να δοθεί κίνητρο ενίσχυσης για την εκσυγχρονισμό/επέκταση των δραστηριοτήτων τους καθώς αυτό θα συμβάλλει

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

στην ανάπτυξη της έρευνας καθώς και νέων καινοτομικών προϊόντων υψηλής επιπρόσθετης αξίας.

✓ Ενσωμάτωση στις ευνοϊκές διατάξεις του άρθρου του κλάδου του τουρισμού.

❖ **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ**

❖ **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ – ΚΥΡΩΣΕΙΣ**

❖ **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΗ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Άρθρα 13-31 Ν4399/20216 (Άρθρα 36-42 νέου σχεδίου νόμου)

Οι διαδικασίες υποβολής, αξιολόγησης και παρακολούθησης των επενδυτικών σχεδίων θα πρέπει να διέπονται από διαφάνεια, ταχύτητα εγκυρότητα, αντικειμενικότητα, αποτελεσματικότητα και έλλειψη άσκοπης γραφειοκρατίας. Οι εν λόγω διαδικασίες θα πρέπει να ελέγχονται αυστηρά στο πλαίσιο θεσμοθέτησης συστήματος εσωτερικού ελέγχου από ανεξάρτητο τμήμα.

Οι μέχρι σήμερα αποδόσεις αποτελεσματικότητας των Αναπτυξιακών Νόμων δεν έχουν φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Κρίσιμοι παράγοντες των καθυστερήσεων και αρρυθμιών που παρατηρούνται στην εφαρμογή και υλοποίηση του νόμου είναι η έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού, το οργανωτικό-διοικητικό σχήμα των εμπλεκόμενων υπηρεσιών (π.χ. η υπηρεσία του Υφ. Μακεδονίας-Θράκης υπάγεται στο Υπουργείου Εσωτερικών και όχι στο Υπουργείο Ανάπτυξης, όπως και οι Περιφέρειες).

Η δε χρήση των ορκωτών λογιστών παρά τις όποιες μειώσεις που έχει επιφέρει στο χρόνο, δεν είναι σημαντικές και εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρά προβλήματα με τις αρμόδιες υπηρεσίες (απάντηση Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων στις 4-8-2021 σε επερώτηση της Κ.Ο. του ΣΥΡΙΖΑ –ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ).

Σε κάθε περίπτωση με βάση τη μέχρι σήμερα πορεία του νόμου επιβάλλεται η θέσπιση αυστηρότερης διαδικασίας επιλογής εξωτερικών αξιολογητών οι οποίοι αποδεδειγμένα να γνωρίζουν την εφαρμογή του αναπτυξιακού νόμου, η αύξηση της αμοιβής τους ώστε να είναι ανταγωνιστική με κανόνες της ελεύθερης αγοράς και παράλληλα να αποτελεί κίνητρο ώστε να θέλουν άμεσα να απασχοληθούν, ενώ επίσης η διαδικασία επιλογής στο μητρώο αξιολογητών να είναι συνεχώς ενεργή.

Επιπρόσθετα το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων αδυνατεί να υπηρετήσει απόλυτα το σύνολο των διαδικασιών διαχείρισης των επενδύσεων.

Εξετάζοντας τις προτεινόμενες τροποποιήσεις του Νόμου επισημαίνουμε τα εξής :

✓ Συμφωνούμε απόλυτα με την πλήρη ψηφιοποίηση των διαδικασιών υποβολής, αξιολόγησης και διαχείρισης του Νόμου που θα ενισχύσει τη διαφάνεια και αποτελεσματικότητα των επιχειρησιακών διαδικασιών.

Η εν λόγω απόφαση απαιτεί την ύπαρξη πλήρους, αξιόπιστου και ευέλικτου Πληροφοριακού Συστήματος που να συνδέεται αυτόματα με τα ισχύοντα πληροφοριακά συστήματα και βάσεις δεδομένων της Πολιτείας (ΤΑΧΙΣΝΕΤ, ΓΕΜΗ 2.0, ΕΡΓΑΝΗ, SOREFSIS, NOTIFYBUSINESS, ΔΙΑΥΓΕΙΑ, ΑΑΔΕ, Ψηφιακός Χάρτης Επενδύσεων, Ευρωπαϊκές Βάσεις Δεδομένων, κ.λπ.) διευκολύνοντας τόσο την υποβολή της αίτησης, όσο και την αξιολόγησή της. Επίσης οι Υπεύθυνοι Δηλώσεις θα πρέπει να ενσωματωθούν στο ΠΣΚΕ ώστε ο χρήστης να επιλέγει την απάντηση για κάθε όρο της Υπεύθυνης Δήλωσης.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Παράλληλα, το ΠΣΚΕ θα πρέπει να διαθέτει αρκετό χώρο και αποφυγή δυσανάλογων του όγκου των δικαιολογητικών περιορισμών στη χωρητικότητα των αρχείων (max 50MB)

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει υποβάλλει εμπειριστατωμένη μελέτη στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας για το νέο ΠΣΚΕ 2021-2027 στη ΜΟΔ Α.Ε. την οποία σας επισυνάπτουμε συνημμένα με τις παρατηρήσεις μας επί του σχεδίου Νόμου.

- ✓ Να εφαρμοσθεί πλήρως το Σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της ακεραιότητας και τη μείωση της διαφθοράς στον τομέα των Δημόσιων και Ιδιωτικών Επενδύσεων που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Ελλάδα – ΟΟΣΑ: Παροχή Τεχνικής Βοήθειας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.
- ✓ Να θεσπιστούν μέτρα και ποινές για μη τήρηση χρονοδιαγραμμάτων και μη ορθή υλοποίηση διαδικασιών σε επίπεδο υπηρεσιών και όχι μόνο να υπάρχουν συνέπειες για τους επενδυτές από τη μη εφαρμογή των διατάξεων του Αναπτυξιακού Νόμου.
- ✓ Να ληφθεί μέριμνα ώστε να ολοκληρωθούν έγκαιρα οι παρεμβάσεις νομοθεσίας (χωροταξικό, ΑΠΕ, άδειες λειτουργίας, λειτουργία επιχειρήσεων, κ.λπ.) των οποίων η ψήφιση επηρεάζει σημαντικά την υλοποίηση των επενδύσεων αλλά και το λειτουργικό κόστος των επιχειρήσεων.

Υποβολή αιτήσεων

- ✓ Με την υποβολή της αίτησης υποχρεωτικά ψηφιακά υποβάλλεται και ο πλήρης φάκελος των δικαιολογητικών που απαιτούνται και τα οποία εξ' αρχής θα πρέπει να είναι γνωστά με απόλυτη πληρότητα και σαφήνεια στους υποψήφιους επενδυτές αλλά και σε όλα τα όργανα διαχείρισης (υποβολή-αξιολόγηση-παρακολούθηση) του Νόμου.
- ✓ Κατά συνέπεια στο άρθρο 13 του Ν 4399/86 (άρθρο 36 του νέου σχεδίου νόμου) το σημείο 2 δε χρειάζεται. Η δε κατανομή στον αρμόδιο φορέα αξιολόγησης και ελέγχου μπορεί να γίνεται άμεσα μέσω του ΠΣΚΕ όπως συμβαίνει με όλα τα σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα της Ε.Ε.
- ✓ Διαφωνούμε με τη λογική του άρθρου 81 όπου προβλέπεται να μην υφίσταται αναγκαιότητα χρήσης του ΠΣΚΕ σε περιπτώσεις υποβολής χαμηλού αριθμού επενδυτικών σχεδίων.
- ✓ Η κατάργηση της παραγράφου β) του άρθρου 13 για την υποβολή αιτήσεων άνω των 3 εκ. ευρώ των Περιφερειών Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης στη Διεύθυνση Περιφερειακής Αναπτυξιακής Πολιτικής (νυν Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων) του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Μακεδονίας και Θράκης) συνιστά έμμεσα κατάργηση της υπηρεσίας δεδομένου ότι η μη υποβολή αιτήσεων σημαίνει εκτός απροόπτου και μη παρακολούθηση και έλεγχο των επενδύσεων από την οικεία υπηρεσία.

Γενικότερα δημιουργεί εύλογα έντονο προβληματισμό η αύξηση αρμοδιοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Ιδιωτικών Επενδύσεων η οποία ως γνωστόν εμφανίζει σημαντικές καθυστερήσεις στις διαδικασίες της.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Για τη συγκεκριμένη τροποποίηση όπως και την τροποποίηση προς τα κάτω των ορίων του προϋπολογισμού κάθε επενδυτικού σχεδίου που εξετάζονται από τις Περιφέρειες της χώρας (από 3 εκ. σε 1 εκ. ευρώ) :

α) δεν αιτιολογείται με συγκεκριμένα στοιχεία στην αιτιολογική έκθεση του νόμου παρά μόνο με γενικόλογες εκφράσεις περί μείωσης των καθυστερήσεων τα οποία θα πρέπει επιτέλους να δημοσιευτούν.

β) η αιτιολόγηση της προγραμματισμένης πλήρους ψηφιοποίησης των διαδικασιών του Νόμου δεν ευσταθεί δεδομένου ότι εξακολουθούν να υφίστανται κρίσιμες διαδικασίες που απαιτούν την φυσική παρουσία ανθρώπινου δυναμικού (Επιτροπές Αξιολόγησης, επιτόπιες επαληθεύσεις, κ.λπ.).

γ) επιφέρει σημαντικό πλήγμα στην αξιοπιστία αλλά και στη στόχευση της περιφερειακής διάστασης του νόμου για τη μείωση των καθυστερήσεων δεδομένου ότι παρατηρείται υπερσυγκέντρωση σε μία μόνο υπηρεσία που δημιουργεί σοβαρές επιφυλάξεις για την αποτελεσματικότητα του εγχειρήματος καθώς ο προτεινόμενος σχεδιασμός των διαδικασιών είναι εξίσου προβληματικός σε αρκετά σημεία. Επιπρόσθετα, δημιουργεί αρνητική εικόνα για την ίδιες τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, και τον επιχειρηματικό κόσμο της Βόρειας Ελλάδας που είχε συμβάλει στην δημιουργία μία δομής για τα επενδυτικά σχέδια στις Περιφέρειες της Βόρειας Ελλάδος με πιθανές επιπτώσεις στην περαιτέρω ποιότητα των εργασιών για τα υφιστάμενα σχέδια που βρίσκονται σε διαδικασία ένταξης και υλοποίησης-ολοκλήρωσης.

δ) δημιουργεί σημαντική στρέβλωση στην αγορά και σε επιχειρήσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών δεδομένου ότι : α) οι υπηρεσίες ενημέρωσης για τον Αναπτυξιακό Νόμο είναι μέτριας απόδοσης και αποτελεσματικότητας β) οι δια ζώσης συναντήσεις με στελέχη των υπηρεσιών πολλές φορές είναι αναπόφευκτη με αποτέλεσμα να αυξάνει τα λειτουργικά κόστη τους γ) επιφέρει αθέμιτο ανταγωνισμό με εταιρείες εκτός Περιφέρειας που δραστηριοποιούνται στην Αθήνα. Επίσης οι διαδικασίες ελέγχου του νόμου δημιουργούν κατά τη γνώμη μας αύξηση του λειτουργικού κόστους των επιτόπιων επαληθεύσεων-ελέγχων.

Σε κάθε περίπτωση η Κεντρική Υπηρεσία θα πρέπει να συμβάλει στην αναγκαία ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών όλων των εμπλεκόμενων φορέων μέσω παροχής ποιοτικής τεχνικής βοήθειας και επίβλεψης και το κυριότερο να εμπλουτισθούν οι Περιφερειακές Υπηρεσίες με το απαραίτητο στελεχιακό δυναμικό.

Θεωρούμε ότι η εν λόγω λογική :

α) είτε θα πρέπει να καταργηθεί

β) είτε θα πρέπει να συνδυαστεί με την επαναφορά της Διεύθυνσης στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων στο πλαίσιο μίας νέας φυσιογνωμίας και αρμοδιότητας του πρώην Υπουργείου Μακεδονίας-Θράκης

γ) είτε θα πρέπει να εξετασθεί εκ νέου στο σύνολο της διαδικασίας υποβολής-αξιολόγησης-παρακολούθησης των έργων λαμβάνοντας υπόψη τις τα ακόλουθα μεμονωμένα ή συνδυαστικά :

• Η Κεντρική Υπηρεσία να προχωρήσει σε ένα Capacity Building στις διευθύνσεις αναπτυξιακού προγραμματισμού των περιφερειών της χώρας και να τις αξιολογήσει σε συνεργασία με τις Περιφέρειες και το Υπουργείο Εσωτερικών και κατόπιν ενδελεχούς

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

μελέτης με ιστορικά και ποιοτικά στοιχεία (π.χ. ύψος των επενδυτικών σχεδίων που υποβάλλονται, χρονοκαθυστερήσεις, το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό, και τις κατά τόπου διαδικασίες, κ.λπ.) να αποφασίσει για τις πραγματικές δυνατότητες τους στη διαχείριση και εφαρμογή του Νόμου υλοποιώντας με αντικειμενικά κριτήρια τις από κοινού αποφάσεις.

- Να δοθεί η δυνατότητα στις Περιφέρειες καθώς και στην αρμόδια Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων) του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης Υπουργείου Εσωτερικών στη Θεσσαλονίκη να συνάπτουν συμβάσεις με Ενδιάμεσους Φορείς που μπορούν να αναλάβουν ακόμη και το σύνολο των διαδικασιών διαχείρισης συμβάλλοντας καθοριστικά στην επίτευξη της μείωσης των χρονοκαθυστερήσεων.

Επισημαίνεται ότι ο ΕΦΕΠΑΕ αποτελεί Εθνικό Φορέα Διαχείρισης Προγραμμάτων ο οποίος διαχειρίζεται ήδη μέρος των Ε.Π. των Περιφερειών στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, διαθέτει μεγάλη εμπειρία και τεχνογνωσία σε θέματα διαχείρισης έργων και του ΠΣΚΕ και μπορεί να κινήσει ευέλικτες διαδικασίες πρόσληψης ικανού και κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού.

Επίσης, ο ΕΦΕΠΑΕ έχει περιφερειακή διάσταση μέσω των έξι Εταίρων-Περιφερειακών του Μονάδων. Με τον τρόπο αυτό θα υπάρξει και μεγαλύτερη ομογενοποίηση στους ελέγχους αλλά και μείωση καθυστερήσεων σε αποφάσεις οργάνων, ποιότητα περιεχομένου εκθέσεων, παραλαβή έργων, κ.λπ.

Η εν λόγω πρόταση μπορεί κάλλιστα να εφαρμοσθεί και στα υφιστάμενα έργα.

Κατά συνέπεια στους φορείς που δύναται να συμμετέχουν σε διαδικασίες αξιολόγησης, παρακολούθησης, διαχείρισης να προστεθούν και νυν Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης με περιφερειακή διάσταση και εξειδικευμένη εμπειρία και τεχνογνωσία.

Σε περίπτωση που ισχύσει η συγκέντρωση όλων των διαδικασιών για τα έργα άνω των 3εκ. ευρώ στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων προτείνονται :

α) Να προστεθεί παράγραφος στην οποία να αναφέρει ότι για την επίτευξη των στόχων της μείωσης των καθυστερήσεων δύναται με αποφάσεις του αρμόδιου Υπουργείου/συναρμοδίων Υπουργείων να ανατίθενται στις Περιφέρειες /Υπηρεσία Υπουργείου Εσωτερικών η παρακολούθηση των έργων τα οποία εντάσσονται στις Περιφέρειες Αρμοδιότητάς τους.

β) Στις Επιτροπές Αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων άνω των 3 εκ. ευρώ να συμμετέχουν εκπρόσωποι από τις Υπηρεσίες/Επιχειρηματικούς Φορείς/Εμπειρογνώμονες από τις Περιφέρειες Κεντρικής, Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης για τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται στις περιοχές ευθύνης τους.

✓ Σε σχέση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ανάλογα με το καθεστώς ενίσχυσης να εφαρμοσθεί μέσω της ψηφιοποίησης η διασύνδεση των βάσεων δεδομένων (ΑΑΔΕ, ΓΕΜΗ, SOREFSIS, κ.λπ.) με το ΠΣΚΕ προκειμένου η αίτηση συμμετοχής να συμπληρώνεται εύκολα, τα δε όργανα αξιολόγησης να μπορούν να τα λαμβάνουν

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

απευθείας από τις αντίστοιχες υπηρεσίες χωρίς να απαιτείται υποχρεωτικά η υποβολή τους, όπως άλλωστε ισχύει σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

- ✓ Άμεση επίλυση της αδυναμίας υποβολής και υλοποίησης επένδυσης σε ενιαίο φάκελο που αναφέρεται σε δύο διαφορετικά οικόπεδα (ακόμα και σε διαφορετική περιφέρεια) λόγω τεχνικής αδυναμίας του ΠΣΚΕ.
- ✓ Η φράση «Μετά την εξέταση των ενστάσεων, καταρτίζεται οριστικός πίνακας κατάταξης, κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, τα επενδυτικά σχέδια κατατάσσονται με κριτήριο το μικρότερο ενισχυόμενο κόστος επένδυσης. Τα επενδυτικά σχέδια με βάση τη σειρά κατάταξής τους στον οριστικό πίνακα υπάγονται στο καθεστώς ενίσχυσης, μέχρι την εξάντληση του αντίστοιχου προϋπολογισμού της απόφασης προκήρυξης» να αντικατασταθεί με τη φράση *«Μετά την εξέταση των ενστάσεων, καταρτίζεται οριστικός πίνακας κατάταξης, κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, τα επενδυτικά σχέδια εντάσσονται ανεξαρτήτως του προϋπολογισμού τους».*

Θεωρούμε ότι η υφιστάμενη διάταξη δημιουργεί ζήτημα ίσης μεταχείρισης ειδικά για περιπτώσεις που για ελάχιστη υπέρβαση του προϋπολογισμού μία αξιολογη επένδυση δεν μπορεί να ενταχθεί. Επιπλέον με τα μέχρι σήμερα δεδομένα σε σημαντικό αριθμό επενδύσεων δεν πιστοποιείται πλήρως ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός με αποτέλεσμα να υπάρχει περίσσεια κονδυλίων.

- ✓ Να δίδεται η δυνατότητα υποβολής ενστάσεων σε περιπτώσεις περικοπής των εξεταζόμενων προϋπολογισμών των επενδύσεων, τουλάχιστον σε περιπτώσεις όπου το ποσοστό περικοπής υπερβαίνει το 10% του αρχικά υποβληθέντος προϋπολογισμού.

Αξιολόγηση αιτήσεων

- ✓ Η διαδικασία ελέγχου πληρότητας και νομιμότητας μπορεί να ενοποιηθεί (υπό την προϋπόθεση ότι και το ΠΣΚΕ θα έχει υψηλή ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών-στοιχείων) και να γίνεται από τον ορισμένο κατόπιν συστήματος ηλεκτρονικής κλήρωσης-ανάθεσης από εξωτερικό αξιολογητή του ΕΜΠΑ ή Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης εφόσον αναλάβει τη σχετική διαδικασία.

Η εν λόγω διαδικασία διαθέτει το πλεονέκτημα ότι αποφορτίζει τις Περιφερειακές Υπηρεσίες λόγω μη διάθεσης ικανού αριθμού στελεχών από επιπρόσθετη επιβάρυνση. Επίσης σε περίπτωση δικαίωσης του υποψηφίου επί της έντασης για ζήτημα πληρότητας του φακέλου η αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου θα είναι ήδη ολοκληρωμένη.

Επίσης, ο εξωτερικός αξιολογητής/Ενδιάμεσος Φορέας θα αναλάβει την αλληλογραφία για την τακτοποίηση των τυχόν ελλείψεων-διευκρινίσεων της αίτησης που υποβλήθηκε (προθεσμία δέκα έως δέκα (10) εργάσιμων ημερών προκειμένου να τις παράσχει).

Ο έλεγχος της υπηρεσίας να είναι τυπικός και να περιορίζεται απλά στην συμπλήρωση των πεδίων και την επαρκή αιτιολόγηση σε περιπτώσεις περικοπών.

- ✓ Οι αναμορφώσεις των οδηγιών αξιολόγησης να εκδίδονται έγκαιρα πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων του εκάστοτε κύκλου και όχι μετέπειτα και να επιτελείται η αξιολόγηση με αυτούς όταν έχουν ήδη προγενέστερα υποβληθεί οι αιτήσεις υπαγωγής.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- ✓ Στις Επιτροπές Αξιολόγησης δύναται να συμμετάσχουν με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και εξωτερικοί εμπειρογνώμονες από την ελεύθερη αγορά που διαθέτουν επαρκή τεχνογνωσία και εμπειρία στην αξιολόγηση επενδύσεων.
- ✓ Σχετικά με τη διάρκεια του χρόνου αξιολόγησης επισημαίνονται τα κάτωθι :
- ✓ Η απόφαση συγκρότησης της Επιτροπής Αξιολόγησης αλλά και του πλήθους των επιτροπών εξαρτάται από τον αριθμό των υποβαλλόμενων επενδυτικών σχεδίων. Κατά συνέπεια θα πρέπει υποχρεωτικά με την προκήρυξη του καθεστώτος και μέχρι 5 μέρες από την υποβολή των αιτημάτων χρηματοδότησης να συγκροτείται/ούνται η/οι Επιτροπή/Επιτροπές Αξιολόγησης. Επισημαίνεται ότι παρατηρούνται σημαντικές χρονικές καθυστερήσεις στην συγκρότηση των Επιτροπών που επιβαρύνουν χρονικά το διάστημα αξιολόγησης σε σχέση με την ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης.
- ✓ Ο χρόνος των σαραπέντε (45) ημερών θεωρούμε ότι είναι λίγος και προτείνουμε να γίνει εξήντα (60) ημέρες. Μάλιστα για σχέδια άνω των 3 εκ. ευρώ και για ορισμένα καθεστάτα ενισχύσεων δύναται να επιμηκυνθεί σε ενενήντα (90) ημέρες.

Όπως έχει διαπιστωθεί τόσο από ελέγχους της ΕΕ όσο και από τα έργα κρατικών ενισχύσεων του ΕΣΠΑ ο απώτερος χρόνος αξιολόγησης βρίσκεται σε συνάρτηση με την ποιότητα της αξιολόγησης και τον έλεγχο αυτής προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα επικοινωνιακής προσέγγισης του ζητήματος του χρόνου αξιολόγησης σε σχέση με την ουσία και το στόχο της αξιολόγησης.

Η ανάθεση σε εξωτερικό σε ανεξάρτητο ορκωτό-ελεγκτή από το Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών – Λογιστών του άρθρου 24, ο οποίος οφείλει, το αργότερο εντός οκτώ (8) ημερών, να ολοκληρώσει τον έλεγχο των αποτελεσμάτων της εγκυμονεί κινδύνους δεδομένου ότι οι ορκωτοί λογιστές στερούνται σε σημαντικό βαθμό γνώσεις για το φυσικό αντικείμενο που υλοποιείται ειδικά σε θέματα τεχνολογίας, καινοτομίας και μεταποίησης.

Η αύξηση του αριθμού των Επιτροπών είναι μέτρο που προβλέπει ήδη ο Νόμος και θα συμβάλει στην επίτευξη του εν λόγω στόχου, αρκεί και οι Επιτροπές να είναι κατάλληλα προετοιμασμένες οργανωτικά και επιχειρησιακά επιλύοντας τα όποια οργανωτικά και διαδικαστικά ζητήματα των συνεδριάσεων τους πριν την επίσημη έναρξη του χρονικού διαστήματος αξιολόγησης που έχουν στη διάθεσή τους.

Ειδικά για τις περιπτώσεις άμεσης αξιολόγησης (FIFO) επιβάλλεται εφόσον διαπιστωθεί πληθώρα επενδυτικών σχεδίων η αύξηση του χρόνου ολοκλήρωσης και η δημιουργία ικανού αριθμού Επιτροπών Αξιολόγησης.

Τέλος στις Περιπτώσεις χρήσης Ενδιάμεσου Φορέα οι ανωτέρω χρόνοι δύναται να επιτευχθούν ενώ επίσης η τεχνική υποστήριξη του ΠΣΚΕ με τη μεταφορά δεδομένων όπως και άλλων διαδικασιών επιτυγχάνεται στον επιθυμητό χρόνο όπως έχει συμβεί πρόσφατα σε δράσεις επιχειρηματικότητας των ΠΕΠ.

- ✓ Σε περίπτωση ένστασης του υποψηφίου όλα τα δικαιολογητικά θα αναρτώνται στο ΠΣΚΕ με την αίτηση της ένστασης για την οποία ο υποψήφιος έχει δικαίωμα να την υποβάλλει ακόμη και για περιπτώσεις μείωσης του προϋπολογισμού. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία ο υποψήφιος έχει δικαίωμα να βλέπει στο ΠΣΚΕ το έντυπο της Επιτροπής Αξιολόγησης καθώς και Έντυπο Αξιολόγησης του Αξιολογητή.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- ✓ Στα κριτήρια αξιολόγησης να δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα και στο φυσικό αντικείμενο ειδικά σε περιπτώσεις ανάπτυξης και παραγωγής καινοτομικών προϊόντων μετά από ερευνητικά αποτελέσματα, μεταφοράς τεχνογνωσίας.

Θεωρούμε σημαντικό να εξετασθεί η δυνατότητα ενισχυμένης μοριοδότησης κατά την αξιολόγηση, σε όσες επιχειρήσεις / επιχειρηματικά σχέδια:

α) προβλέπουν (και υλοποιήσουν μετά την έγκριση) περαιτέρω μέτρα προστασίας ή αναβάθμισης του περιβάλλοντος, σε σχέση με αυτά που κατ' ελάχιστο επιτάσσει η νομοθεσία, ώστε να συμβάλλει ο Αναπτυξιακός-Επενδυτικός Νόμος ακόμα περισσότερο στην αειφόρο ανάπτυξη

β) επιτύχουν εξαγωγές πάνω από 25% του κύκλου εργασιών εντός ενός (1) έτους μετά την ολοκλήρωση και έναρξη της λειτουργίας της επένδυσης,

γ) θα καλύψουν την ιδιωτική συμμετοχή με κεφάλαια από το εξωτερικό,

δ) να αυξήσουν τις θέσεις εργασίας (γενικά), πάνω από το προβλεπόμενο και το υλοποιηθέν επενδυτικό σχέδιο ιδιαίτερα πτυχιούχων/διπλωματούχων,

ε) να δεσμευτούν να προβούν σε δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης προς όφελος των τοπικών κοινωνιών της περιοχής εγκατάστασής τους,

στ) έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς προγενέστερη επένδυση (για υφιστάμενες επιχειρήσεις). Το εν λόγω κριτήριο μπορεί να συνδυαστεί με ύψος επένδυσης και περιοχή υλοποίησης της επένδυσης (π.χ. άνω του 1 εκ. ευρώ σε περιοχή υψηλής ανεργίας) και

ζ) έχουν αποδεδειγμένα βραβευτεί σε εθνικό/ευρωπαϊκό επίπεδο σε θέματα εξωστρέφειας, αύξησης απασχόλησης, καινοτομίας, περιβάλλοντος, κ.λπ.

Η υλοποίηση των ανωτέρω α) έως ζ) σημείων θα ελέγχεται μετά την ολοκλήρωση του έργου με συγκεκριμένο σύστημα παρακολούθησης μαζί με την τήρηση των συμβατικών μακροχρόνιων υποχρεώσεων τους στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού-Επενδυτικού Νόμου.

Παρακολούθηση έργων-Καταβολή ενίσχυσης

Σημαντικό παράγοντα για τους επενδυτές αποτελεί η εξασφάλιση ομαλής και έγκαιρης καταβολής της ενίσχυσης προκειμένου να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη χρηματοροή επ' ωφελεία τους για την έγκαιρη και επιτυχή υλοποίηση των έργων τους.

- ✓ Με σκοπό την υιοθέτηση μέτρων για την προσβασιμότητα των ΑμεΑ πέρα από τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο των κτηριακών δαπανών προτείνεται για όσους δικαιούχους διαθέτουν ή θα αποκτήσουν ιστοσελίδα στη διάρκεια της επένδυσής τους (ανεξάρτητα εάν χρηματοδοτείται-ενισχύεται ή όχι η κατασκευή της) καθώς και στο πλαίσιο των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους τεθεί υποχρέωση (θα ελέγχεται με την ολοκλήρωση της επένδυσης) προσβασιμότητας της ιστοσελίδας σε όλες τις κατηγορίες ΑμεΑ όπως επιτάσσει το υφιστάμενο ευρωπαϊκό και εθνικό πλαίσιο.
- ✓ Στο πλαίσιο προβολής του Αναπτυξιακού Νόμου, κατ' αντιστοιχία με τα προγράμματα του ΕΣΠΑ να υπάρξουν υποχρεώσεις δημοσιότητας όπως :

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- α) η δημιουργία αφίσας-αναμνηστικής πινακίδας (διάσταση Α3, εντός πλαισίου) που θα αναρτάται εντός ορατού χώρου στην είσοδο της επιχείρησης.
- β) στον πάγιο παραγωγικό και μηχανογραφικό εξοπλισμό (μηχανήματα, υπολογιστές, κ.λπ.) θα τοποθετείται ειδικό αυτοκόλλητο με συγκεκριμένο περιεχόμενο.

Το περιεχόμενο καθώς και οδηγίες για την δημιουργία των ανωτέρω υποχρεώσεων θα αποστέλλονται από τους αρμόδιους φορείς μετά την ένταξη της επιχείρησης στο καθεστώς ενίσχυσης του Αναπτυξιακού-Επενδυτικού Νόμου.

- ✓ Να αφαιρεθεί η δυνατότητα του επενδυτή να επιλέγει πρόσωπα που θα στελεχώνουν το όργανο ελέγχου της επένδυσής του, καθώς πιθανώς να δημιουργηθούν προβλήματα διαφανούς διαδικασίας ορισμού του οργάνου.

Ωστόσο η ταχύτητα στην έκδοση των σχετικών αποφάσεων, στην ενημέρωση του δικαιούχου για την ημερομηνία ελέγχου της επένδυσης και η ολοκλήρωση της έκθεσης ελέγχου θα πρέπει να τηρούν συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα.

- ✓ Να υπάρξουν περισσότερες δυνατότητες ελέγχου της επένδυσης για την εξασφάλιση επαρκούς χρηματορροής της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό θεωρούμε απαραίτητα :

- Τη δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής μέχρι το 40% της συνολικής ενίσχυσης έναντι εγγυητικής επιστολής προκαταβολής από αναγνωρισμένο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα από την Ελλάδα και την Ε.Ε.
- Τη δυνατότητα να υποβάλλονται μέχρι και δύο αιτήματα ενδιάμεσου ελέγχου της επένδυσης και μέχρι ποσοστού 70%-80% του συνολικού ισχύοντος οικονομικού αντικειμένου-κόστους της επένδυσης τα οποία θα εξετάζονται με διοικητικό έλεγχο από τα αρμόδια όργανα. Ως πρώτο αίτημα δύναται να ορισθεί ποσοστό 25% για όλα τα καθεστώτα και τις μορφές ενίσχυσης με τον τρόπο που χορηγείται για την περίπτωση της επιχορήγησης.
- Η ανάθεση διοικητικού/επιτόπιου ελέγχου σε ορκωτούς λογιστές/ελεγκτικές εταιρείες στερείται πιθανώς σε ζητήματα κατανόησης του φυσικού αντικειμένου της επένδυσης με αποτέλεσμα να δημιουργούνται ζητήματα τόσο σε εκ των υστέρων δευτερογενείς ελέγχους αλλά και στην ποιότητα του περιεχομένου των εκθέσεων ελέγχου.
- Συνιστάται να υπάρχει δυνατότητα χρήσης του μοντέλου του Ενδιάμεσου Φορέα σχετικά με τα όργανα ελέγχου αλλά και όλη τη διαδικασία παρακολούθησης σύμφωνα με τα αναφερόμενα σε προηγούμενες παρατηρήσεις μας. Στην περίπτωση αυτή χρήζουν τροποποίησης τα σχετικά άρθρα που αφορούν στη συγκρότηση των οργάνων ελέγχου δεδομένου ότι αποτελεί απόφαση του Ενδιάμεσου Φορέα όπως και άλλων διαδικασιών που θα περιγράφονται στη σύμβαση του Ενδιάμεσου Φορέα με την Αναθέτουσα Αρχή (Υπουργείο, Περιφέρεια).
- Οι όποιες δηλώσεις είναι απαραίτητες είναι σημαντικό να ενσωματωθούν στο ΠΣΚΕ και στην αίτηση ελέγχου προκειμένου να αποφευχθούν άσκοπες καθυστερήσεις και γραφειοκρατία.
- Το σύστημα έλεγχος ελεγκτών-έλεγχος υπηρεσίας και πιστοποίηση-στατιστικός έλεγχος επιτροπής θα πρέπει να βελτιωθεί δεδομένου ότι παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις στον έλεγχο των εκθέσεων των ορκωτών λογιστών και εξωτερικών ελεγκτών του ΕΜΠΕ.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει και οι ελεγκτές των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων να φέρουν την ευθύνη για το περιεχόμενο του ελέγχου και την όλη διαδρομή μέχρι την καταβολή της ενίσχυσης στο Δικαιούχο.

Κατά συνέπεια θα πρέπει να τροποποιηθεί η παρ. 6 του άρθρου 16 επί τω βελτίω χωρίς να υπάρχουν εκπτώσεις στην διαφάνεια και αποτελεσματικότητα της διαδικασίας λαμβάνοντας υπόψη ότι μέχρι σήμερα παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις καθώς θα απαιτούνται αλληπάλληλες επικαιροποιήσεις εκθέσεων, διορθώσεις, συμπληρωματικά στοιχεία και διευκρινίσεις από την Υπηρεσία προς τους ελεγκτές.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τεθούν συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα καθώς και ποινές σε ελεγκτές και υπηρεσίες που εκτελούν πλημμελώς τα καθήκοντά τους.

Η πρόταση η αρμόδια υπηρεσία να παραλαμβάνει την έκθεση του οργάνου ελέγχου (διοικητικού/επιτόπιου) και χωρίς τη διενέργεια ελέγχου να εκδίδεται η σχετική διοικητική πράξη «*Η αρμόδια Υπηρεσία διαπιστώνει τη συμφωνία των πιστοποιηθέντων με τις διατάξεις του αντίστοιχου θεσμικού πλαισίου και των όρων της απόφασης υπαγωγής και των σχετικών βεβαιώσεων ...*» αποφορτίζει τις χρονικές καθυστερήσεις ωστόσο εγκυμονεί τον κίνδυνο για λάθη των ελεγκτών χωρίς επανέλεγχο. Πιθανώς να εξεταστεί ένας στατιστικός επανέλεγχος από την Υπηρεσία.

- Στην τριμελή Επιτροπή να δοθεί η δυνατότητα να συμμετέχουν και μηχανικοί/οικονομολόγοι εκτός ΕΜΠΕ εφόσον έχουν αποδεδειγμένα τουλάχιστον δεκαετή εμπειρία και τεχνογνωσία σε θέματα αξιολόγησης επενδύσεων και υπηρετούν σε αντίστοιχες θέσεις του ιδιωτικού/δημόσιου τομέα. Επίσης στην Επιτροπή όπως και στις Επιτροπές Αξιολόγησης θα παρίσταται και νομικός σύμβουλος.

- ✓ Δυνατότητα συμψηφισμού οφειλών άμεσων και έμμεσων φόρων, ή/και ασφαλιστικών εισφορών με την απαίτηση της επιχορήγησης, όταν παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην καταβολή της.

Τροποποιήσεις

- ✓ Η εξέταση των τροποποιήσεων να γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης και όχι μόνο στο στάδιο της ολοκλήρωσης υπό την προϋπόθεση της υποβολής υπεύθυνης δήλωσης από τον φορέα της επένδυσης όπως αναφέρεται στην τελευταία παράγραφο του σχεδίου νόμου (άρθρο 39 σχεδίου νόμου που επαναδιατυπώνει το άρθρο 17 του Ν4399/2016)
- ✓ Επίσης να δοθεί η δυνατότητα σε περιπτώσεις που διαπιστωθούν τροποποιήσεις κατά τη διάρκεια του διοικητικού/επιτόπιου ελέγχου να είναι δυνατή μέσω του ΠΣΚΕ η υποβολή αιτήματος τροποποίησης (τουλάχιστον για ήσσονος σημασίας μεταβολές) το οποίο πρώτα θα αξιολογηθεί και εν συνεχεία ο ελεγκτής δύναται να προχωρήσει πιστοποίηση (η τεχνική αυτή δυνατότητα υπάρχει στις δράσεις του ΕΣΠΑ) χωρίς να ακυρώνεται το αίτημα στο σύνολό του προκειμένου να υποβληθεί πρώτα το αίτημα τροποποίησης και αφού αξιολογηθεί υποβάλλεται κατόπιν το αίτημα ελέγχου.
- ✓ Να καθορισθούν τα πλήρη δικαιολογητικά που αφορούν σε κάθε είδος αιτήματος.
- ✓ Ο χρόνος εξέτασης του αιτήματος θα πρέπει να γίνει συντομότερος από τρεις (90 ημέρες) σε δύο (60 ημέρες).

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

- ✓ Να εξετασθεί η δυνατότητα να συμπεριληφθούν στα αιτήματα τροποποίησης και η δυνατότητα μεταβολής του είδους ενίσχυσης (π.χ. από φοροαπαλλαγή σε επιχορήγηση και το αντίστροφο).

❖ ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ-ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ-ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΟΥ Ν4399/2016

Η ορθή ενημέρωση, η δημοσιότητα και η προβολή του επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου Ν4399/2016 αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την επιτυχία του σε συνδυασμό με την απαραίτητη λογοδοσία για τα πεπραγμένα του.

Παρά τις σχετικές προβλέψεις, μέχρι σήμερα, δεν παρατηρούνται δημοσιεύσεις ετήσιων εκθέσεων πορείας υλοποίησης του νόμου. Επίσης οι ενέργειες δημοσιότητας και πληροφόρησης για την ενημέρωση των επενδυτών σε κάθε προκήρυξη επιδέχονται σημαντικές βελτιώσεις σε οργανωτικό και επιχειρησιακό επίπεδο. Ιδιαίτερα τα help-desk των Περιφερειών αλλά και της Διεύθυνση Περιφερειακής Αναπτυξιακής Πολιτικής (νυν Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων) του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Μακεδονίας και Θράκης) πρέπει να βελτιώσουν αισθητά τις δράσεις και διαδικασίες ενημέρωσής των επενδυτών.

Λόγω μάλιστα της πανδημίας στην κεντρική υπηρεσία υποστήριξης του αναπτυξιακού νόμου δεν επιτρέπεται εδώ και πού καιρό η επικοινωνία των επενδυτών με την υπηρεσία με αποτέλεσμα οι επενδυτές να βρίσκονται στο σκοτάδι και να μην ενημερώνονται έγκαιρα για τη πορεία των θεμάτων τους, γεγονός που είναι ανεπίτρεπτο για τη λειτουργία ενός ευνομούμενου κράτους.

Γενικότερα θα πρέπει να υπάρξει δομημένος τρόπος επικοινωνίας, καθοδήγησης και υποβοήθησης επίλυσης θεμάτων που προκύπτουν κατά την πολυετή διάρκεια υλοποίησης ενός επενδυτικού έργου, με εξειδικευμένα και έμπειρα στελέχη των γραφείων εξυπηρέτησης επενδυτών (Help Desk), ώστε να είναι δυνατή η άμεση επίλυση των προβλημάτων των επενδυτών και η απρόσκοπτη υλοποίηση των επενδύσεων.

Όλες οι δράσεις δημοσιότητας και προβολής θα πρέπει να στοχεύουν :

- α) στην ενημέρωση των επενδυτών επί του περιεχομένου του επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου προκειμένου να αξιοποιήσουν τις χρηματοδοτικές ενισχύσεις αυτού και
- β) στην περαιτέρω πληροφόρηση των πολιτών για την πολιτική στήριξης των επενδύσεων από την Πολιτεία.

Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η δημιουργία ενός ικανού οργανωτικού σχήματος επικοινωνίας και ενημέρωσης σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.

Στην κατεύθυνση αυτή προτείνονται :

α) Σε επίπεδο οργάνωσης

- ✓ Στις αρχές του χρόνου να ανακοινώνονται τα καθεστώτα επιχορηγήσεων (ει δυνατό όλα τα καθεστώτα) και οι ημερομηνίες για την υποβολή των αιτήσεων ώστε ο επενδυτής να επιλέξει αυτό που ταιριάζει στις ανάγκες της επιχείρησής του αλλά και να προετοιμάζεται κατάλληλα για την αίτησή του.
- ✓ Δημιουργία ειδικής κεντρικής επιτελικής ομάδας παρακολούθησης (στα πρότυπα ομάδας τεχνικής βοήθειας task -force) η οποία θα επιλαμβάνεται ζητημάτων διαχείρισης, αξιολόγησης των διαδικασιών του νόμου με προτάσεις βελτιστοποίησης τους, έκδοσης και δημοσιοποίησης στατιστικών στοιχείων, χειρισμού και επίλυσης

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

δύσκολων θεμάτων, που εμποδίζουν την υλοποίηση των εγκεκριμένων επενδυτικών έργων, καθώς και λοιπές πρωτοβουλίες.

- ✓ Θεσμοθέτηση κοινότητας στελεχών (επιτελικά στελέχη του δημοσίου, αξιολογητές, ελεγκτές, στελέχη Ενδιάμεσης Φορέων Διαχείρισης εφόσον συμμετάσχουν στη διαδικασία διαχείρισης, κ.λπ.) που εμπλέκονται σε όλα τα στάδια υλοποίησης μίας επένδυσης για την καλύτερη παρακολούθηση εφαρμογής του νόμου, καθώς και της δημοσίευσης περιοδικών αναφορών παρακολούθησης της πορείας εφαρμογής του νόμου με τη μορφή ανοικτών δεδομένων.

β) Σε επίπεδο Δημοσιότητας-Προβολής

Πριν την προκήρυξη ενός καθεστώτος να σχεδιάζεται ένα επικοινωνιακό πλάνο προβολής του με ενέργειες όπως :

- ✓ Ενέργειες δημοσιότητας και διαφημιστικής προβολής στα ΜΜΕ (π.χ. Τύπος, Διαφημιστικές καταχωρήσεις, Συνεντεύξεις, Αφιέρωματα στα ΜΜΕ, Άρθρα, κ.λπ.).
- ✓ Ενέργειες προώθησης (π.χ. Εκδηλώσεις, Ημερίδες, workshops, σεμινάρια, συμμετοχή σε εκθέσεις, έντυπα, κ.λπ.).
- ✓ Ενέργειες γραφείου τύπου και δημοσίων σχέσεων (π.χ. δελτία τύπου, συνεντεύξεις τύπου, ανακοινώσεις, κ.λπ.).

Σημαντικό παράγοντα για την μέγιστη δυνατή επικοινωνιακή προβολή και αποτελεσματικότητα του επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου αποτελεί η αξιοποίηση των επιχειρηματικών και αναπτυξιακών φορέων της χώρας (π.χ. Επιμελητήρια, Σύνδεσμοι, Κλαδικές ενώσεις, Σύλλογοι,...).

Επισημαίνεται ότι, οι ενέργειες που θα υλοποιηθούν θα βρίσκονται σε άμεση συσχέτιση με το οργανωτικό μοντέλο διαχείρισης του Νόμου ενώ επίσης είναι αναγκαία η ομογενοποίηση σε όλα τα στάδια της επικοινωνιακής πολιτικής που θα εφαρμοσθεί μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων.

Επιπρόσθετα, προτείνονται :

- **Δημιουργία κεντρικού διαδικτυακού τόπου αποκλειστικά για τον Αναπτυξιακό-Επενδυτικό Νόμο.**

Η σημερινή ιστοσελίδα μέσω του www.ependyseis.gr κρίνεται ανεπαρκής και ακατάλληλη για τους επενδυτές.

Η νέα ιστοσελίδα θα έχει λογότυπο το οποίο θα είναι αναρτημένο υποχρεωτικά στις σελίδες Υπουργείων, Επιμελητηρίων, ΜΟΔ Α.Ε., Περιφερειών, κ.λπ. για την προβολή του νόμου αλλά και τη δυνατότητα πρόσβασης στην κεντρική ιστοσελίδα.

Το περιεχόμενο της ιστοσελίδας θα πρέπει να διακατέχεται από: πληρότητα περιεχομένου, προσβασιμότητα σε ΑμεΑ σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, φιλικότητα στο χρήστη, διαδραστικότητα και ταχύτητα ανανέωσης. Στην ιστοσελίδα μεταξύ των άλλων θα αναρτώνται όλες οι αποφάσεις, το θεσμικό πλαίσιο, αποφάσεις ένταξης, στατιστικά στοιχεία από τα έργα, συνεντεύξεις τύπου, εκδηλώσεις, φωτογραφικό υλικό κ.λπ., ενώ επίσης θα υπάρχει η δυνατότητα υποβολής ερωτημάτων από τους επενδυτές.

Η ιστοσελίδα θα έχει και περιφερειακή διάσταση στο περιεχόμενό της κατάλληλα ταξινομημένο.

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

- **Αναβάθμιση του κεντρικού Help desk και των περιφερειακών δομών του** όπου θα έχει εκτός των άλλων και την ευθύνη της απάντησης σε ερωτήματα επενδυτών που θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά καθώς και τήρησης στατιστικών στοιχείων επισκεψιμότητας και επικοινωνίας.
- **Έκδοση αρχείου συχνών ερωτήσεων-απαντήσεων** που θα εμπλουτίζεται συνεχώς και για κάθε φάση διαχείρισης ενός έργου (υποβολή-αξιολόγηση-υλοποίηση).
- **Ανάρτηση αναμνηστικής πινακίδας** ανάλογα με το έργο που υλοποιήθηκε κατ' αντιστοιχία με τις υποχρεώσεις των επενδυτών στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.
- **Ανάδειξη καλών πρακτικών έργων που υλοποιήθηκαν.**
- **Υποχρεωτική εκδήλωση δύο φορές το χρόνο** (ειδικά για τις Περιφερειακές Υπηρεσίες) με τους δικαιούχους επενδυτές και τους συμβούλους τους. Συγκεκριμένα η μία θα γίνεται μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης όπου οι Δικαιούχοι θα ενημερώνονται για θέματα ορθής υλοποίησης της επένδυσής τους και η άλλη θα αφορά την πορεία υλοποίησης των έργων, τυχόν προβλήματα και επίλυση.
- **Δημοσίευση ετήσιου απολογισμού** με πλήρη ανάλυση στοιχείων σε όλο το φάσμα του νόμου (υποβολή-ένταξη-παρακολούθηση-ολοκλήρωση-τήρηση μακροχρόνιων υποχρεώσεων). Μάλιστα η εν λόγω δημοσίευση μπορεί να συνδυαστεί και με την ετήσιο προγραμματισμό προκήρυξης των καθεστώτων ενίσχυσης.
- **Δημιουργία εντύπου αξιολόγησης διαδικασιών και ικανοποίησης επενδυτών.**
Οι επενδυτές ευθύς λάβουν την αποπληρωμή τους θα υποβάλλουν μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας τις απόψεις τους σχετικά με το έργο που υλοποίησαν σε μία σειρά θεμάτων (π.χ. θέματα πληροφόρησης, αποτελέσματα έργου, διαδικασίες νόμου, αξιολόγηση παρεχόμενων υπηρεσιών, κ.λ.π.).

ΤΕΕ**ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Αριθ. Πρωτ. Οικ.

Μ. Αλεξάνδρου 49 – 54643 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τηλ: 2310 883170, 2310 883100

Fax 2310 883110

Πληρ.: Τμήμα Επιστημονικών και Αναπτυξιακών Θεμάτων

Ερμίνια Στόλη

Τηλ. : 2310 883104

Fax : 2310 883110

e-mail: tee_thess@tee.gr

Προς τον
κ.Γεώργιο Παπαδημητρίου
Πρόεδρο του Δ.Σ της ΜΟΔ.ΑΕ
e-mail: chairman@mou.gr

Θέμα: «Υπόμνημα για τον σχεδιασμό και τη λειτουργία του Νέου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων(ΠΣΚΕ) για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027»

Αξιότιμε κ.Πρόεδρε,

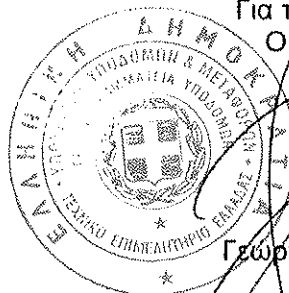
Σε συνέχεια της τηλεδιάσκεψης που πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 5/11/2020 με τα μέλη της Μόνιμης Επιτροπής Ανταγωνιστικότητας–Επιχειρηματικότητας-Καινοτομίας του ΤΕΕ/ΤΚΜ, συμφωνήθηκε η αποστολή των απόψεων του φορέα μας, επί του νέου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) για την προγραμματική περίοδο 2021-2027.

Σας αποστέλλουμε ,συνημμένο, το αναλυτικό υπόμνημα με τις θέσεις του ΤΕΕ/ΤΚΜ, όπως αυτές διαμορφώθηκαν από τα μέλη της Μόνιμης Επιτροπής, με βάση την πολύχρονη εμπειρία τους, ως χρήστες του ΠΣΚΕ αλλά και αντίστοιχων Πληροφοριακών Συστημάτων της Ε.Ε.

Σε κάθε περίπτωση, οι εν λόγω απόψεις και προτάσεις θα επικαιροποιούνται ανάλογα με την εξέλιξη των χρηματοδοτικών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 και των αναγκών που προκύπτουν για την υποστήριξη των μελών μας από τη χρήση του ΠΣΚΕ.

Είμαστε στη διάθεσή σας για την διεξαγωγή μία νέας τηλεδιάσκεψης με εσάς και τους συνεργάτες σας για μια γόνιμη ανταλλαγή απόψεων επί των θεμάτων του συγκεκριμένου υπομνήματος και παραμένουμε πρόθυμοι για κάθε πρόσθετη διευκρίνιση ή πληροφορία.

Με εκτίμηση
Για το ΤΕΕ / ΤΚΜ
Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Τσακούμης

Συνημμένα:

-Υπόμνημα για το ΠΣΚΕ
2021-2027

Κοινοποίηση:

-ΤΕΕ

-Περιφερειακά Τμήματα ΤΕΕ

Εσωτερική διανομή:

ΤΕΕ(Χρ.αρχείο,ΤΕΑΘ,Γρ.Προέδρου)

TECHNICAL CHAMBER OF GREECE

Section of Central Macedonia

M. Alexandrou 49, 54643 Thessaloniki

Tel. 0032310 883170, 0032310 883100

Fax 0032310 883110

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΕΕ/ΤΚΜ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (ΠΣΚΕ)
ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2021-2027**

1.ΓΕΝΙΚΑ

Το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) συνεχίζει να αποτελεί από την ημέρα δημιουργίας του το 2006, το βασικό εργαλείο ηλεκτρονικής παροχής υπηρεσιών για την υποβολή και την παρακολούθηση των επενδύσεων που υποβάλλονται στις δράσεις επιχειρηματικότητας των εκάστοτε Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και του Αναπτυξιακού-Επενδυτικού Νόμου. Όπως κάθε Πληροφοριακό Σύστημα το ΠΣΚΕ θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις αυξημένες ανάγκες των χρηστών του (Δυνητικοί δικαιούχοι, Ενδιάμεσοι Φορείς διαχείρισης, Διαχειριστικές Αρχές, Υπουργεία, ΕΕ, κ.λ.π.) προκειμένου να παρέχει ολοκληρωμένες υπηρεσίες υψηλής και πιστοποιημένης ποιότητας και να εξάγει χρήσιμα και αξιόπιστα αποτελέσματα.

Την περίοδο 2014-2020 υπήρχε, σωστά κατά τη γνώμη μας, μία υπέρμετρη αύξηση των δράσεων και διαδικασιών κρατικών ενισχύσεων που υποχρεωτικά θα έπρεπε να αποτυπωθούν στο ΠΣΚΕ. Από τη μέχρι σήμερα πορεία χρήσης του και λαμβάνοντας υπόψη τις ροές εργασιών όσον αφορά στο σχεδιασμό, υποβολή, παρακολούθηση και γενικότερα διαχείρισης μίας δράσης ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας σε συνδυασμό με το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και διαχείρισης του ΠΣΚΕ και των κανονισμών του ΕΣΠΑ 2014-2020 έχουν ανακύψει σοβαρά διαχειριστικά και οργανωτικά ζητήματα λειτουργίας του τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα και αποτελεσματικά στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2021-2027.

Πρόσφατα δε δημοσιεύτηκε ("Κρατικές Ενισχύσεις" Β.Χριστιανός, Μ. Ροδόπουλος, σελ. 508) με τη χρήση του εργαλείου της SWOT Analysis μία χρήσιμη αποτίμηση του ΠΣΚΕ που εκπόνησε η Προϊσταμένη της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ) μαζί με ένα πλήρες ιστορικό σε θέματα κατασκευής και σχεδιασμού του από το 2006 μέχρι σήμερα.

Είναι σημαντικό το γεγονός ότι μέσα στο κείμενο παρουσιάζονται στο πλαίσιο της SWOT ANALYSIS κρίσιμες απειλές και αδυναμίες του ΠΣΚΕ με τις οποίες συμφωνεί απόλυτα το ΤΕΕ/ΤΚΜ.

Συγκεκριμένα αναφέρονται :

A. Αδυναμίες (Weakness)

- W1. Οι εξειδικευμένες απαιτήσεις των φορέων διαχείρισης προγραμμάτων δεν είναι διαθέσιμες έγκαιρα και μεταβάλλονται συνεχώς.
- W2. Οι φορείς διαχείρισης προγραμμάτων είναι σε διαφορετικό επίπεδο ωριμότητας.
- W3. Αδύναμος κεντρικός συντονισμός της διαδικασίας ανάπτυξης (π.χ. συχνή αλλαγή προτεραιοτήτων ή επιχειρησιακό testing χωρίς χρονικό όριο).
- W4. Οι εφαρμογές διαλειτουργικότητας με άλλα συστήματα του δημοσίου μπορούν να ελεκταθούν.
- W5. Η εργονομία του συστήματος και η ευκολία χρήσης του απαιτούν πρόσθετες βελτιώσεις. Ζητούνται επαναλαμβανόμενα από τους επενδυτές, τα ίδια στοιχεία- ίσως και χωρίς ιδιαίτερο και σαφή λόγο σε ορισμένες περιπτώσεις.

W6. Η παρακολούθηση της πορείας μίας επενδυτικής πρότασης από τον ενδιαφερόμενο δεν είναι αρκετά φιλική (σε πολλές περιπτώσεις ο ενδιαφερόμενος ενημερώνεται με επιστολές).

W7. Γραφειοκρατικοί περιορισμοί στην ευελιξία προμηθειών και προσλήψεων που απαιτούνται για την υποστήριξη και επέκταση του πληροφοριακού συστήματος.

W8. Δυσκολία προσέλκυσης και διατήρησης εξειδικευμένου προσωπικού.

B. Απειλές (Threats)

T1. Οι αλλαγές στην πολιτική ηγεσία δεν εγγυώνται τα επίπεδα δέσμευσης της διοίκησης στην υποστήριξη του πληροφοριακού συστήματος.

T2. Εξαιτίας της φύσεως του ΠΣΚΕ ως πλατφόρμα συνεχούς ανάπτυξης υποσυστημάτων, δε γίνεται κατανοητό το μέγεθος και η πολυπλοκότητα του από μη τεχνικούς.

T3. Το πληροφοριακό στοχοποιείται συστηματικά από φορείς που προσπαθούν να καλύψουν τις διαχειριστικές αδυναμίες.

Στις παραπάνω απειλές –αδυναμίες θα προσθέταμε την αδυναμία συντονισμού και συνεννόησης μεταξύ των υπηρεσιών του ΕΣΠΑ που έχουν την ευθύνη λειτουργίας του ΠΣΚΕ σε σημαντικά επιχειρησιακά θέματα λειτουργίας του συστήματος από τους χρήστες, η οποία σε πολλές περιπτώσεις καταλήγει σε έναν αγώνα εξουσίας και επίδειξης δύναμης παρέμβασης μεταξύ των υπηρεσιών στην εκάστοτε πολιτική ηγεσία.

Συνεπώς αναδεικνύεται ένα σοβαρό ζήτημα οργάνωσης και Management του ΠΣΚΕ στο σύνολο των διαδικασιών και των τομέων που το αφορούν. Κατά τη γνώμη μας, ορισμένες από τις αδυναμίες του ΠΣΚΕ θα μπορούσαν να είχαν προβλεφθεί εξ' αρχής κατά τον σχεδιασμό εφαρμογής και προκήρυξης των δράσεων επιχειρηματικότητας.

Πρόσφατα δε, το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων ανέθεσε -σύμφωνα με τη σχετική ανάρτηση στη «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» -την εκπόνηση μελέτης για τα βασικά στοιχεία περιεχομένου και διαδικασιών του ΠΣΚΕ. Θα περίμενε κανείς ότι η εν λόγω μελέτη θα αποτελούσε αντικείμενο συζήτησης μεταξύ των φορέων που έχουν γνώση και τα μέλη τους είναι χρήστες του ισχύοντος ΠΣΚΕ 2014-2020, όπως το ΤΕΕ/TKM, κάτι όμως που δεν έχει γίνει. Επίσης όπως μας έχουν ενημερώσει τα μέλη μας δεν υπήρξε έρευνα ανάμεσα σε χρήστες επιχειρήσεις και συμβούλους επιχειρήσεων που έρχονται καθημερινά σε επαφή με τα προβλήματα αλλά και τις διευκολύνσεις που παρέχει το ΠΣΚΕ από τη χρήση του.

Θεωρούμε σημαντικό, η εν λόγω μελέτη να συνοδεύεται με ένα γενικότερο business plan όπου μεταξύ των άλλων θα υπάρχουν σαφείς και τεκμηριωμένες λύσεις στα ζητήματα :

- Κόστους οφέλους εργασιών.
- Ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό και υποδομές για τη λειτουργία του συστήματος.
- Οργάνωσης και διαδικασιών διαχείρισης στο σύνολο των εμπλεκόμενων μερών (stakeholders) όπως φορείς, υπηρεσίες, επιχειρήσεις, σύμβουλοι, στελέχη Ενδιάμεσων Φορέων, κ.λ.π..

Σε κάθε περίπτωση, οι ανωτέρω αδυναμίες, απειλές και δυσχέρειες θα πρέπει να αποτελέσουν τη βάση, πάνω στην οποία θα πρέπει να στηριχθεί ο σχεδιασμός και η επιχειρησιακή υλοποίηση του νέου ΠΣΚΕ 2021-2027 και οι απαιτήσεις του διαγωνισμού ανάθεσης της τεχνικής υλοποίησής του.

Στην κατεύθυνση αυτή, το ΤΕΕ/TKM ως μέλος του οικοσυστήματος επιχειρηματικότητας της χώρας και έχοντας άμεση σχέση με τα θέματα τεχνολογίας-καινοτομίας-

επιχειρηματικότητας υποβάλλει προς μελέτη και αξιοποίηση τις απόψεις και προτάσεις του.

Σε κάθε περίπτωση οι εν λόγω απόψεις και προτάσεις θα επικαιροποιούνται ανάλογα με την εξέλιξη των χρηματοδοτικών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και των αναγκών για την υποστήριξη των χρηστών του νέου ΠΣΚΕ 2021-2027.

2. ΑΠΟΦΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΣΚΕ 2021-2027

Ο σχεδιασμός του νέου ΠΣΚΕ στη νέα προγραμματική περίοδο 2021-2027 προϋποθέτει τον εξ' αρχής ορθό συντονισμό μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και κυρίως το σωστό βηματισμό και συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών που διαμορφώνουν τις Αναλυτικές Προσκλήσεις με τον τομέα των Πληροφοριακών –Ψηφιακών Εφαρμογών της ΜΟΔ Α.Ε.

Δυστυχώς στο τρέχον ΕΣΠΑ 2014-2020 υπάρχει μία μεγάλη διαφοροποίηση των Προσκλήσεων (πολλές φορές στην αντιμετώπιση του ίδιου ζητήματος) με αποτέλεσμα να υφίστανται τεχνικές δυσκολίες και έντονες διαφοροποιήσεις στο ΠΣΚΕ μεταξύ Δράσεων που υπηρετούν στρατηγικά τον ίδιο ακριβώς σκοπό.

Επομένως, καθίσταται κομβικής σημασίας το ζήτημα διαμόρφωσης των νέων Δράσεων της νέας προγραμματικής περιόδου, τόσο σε επίπεδο στόχευσης όσο και σε επίπεδο δαπανών και προϋποθέσεων συμμετοχής καθώς και γενικότερα σε επίπεδο διαδικασιών.

Η έγκαιρη υλοποίηση, η τήρηση χρονοδιαγραμμάτων, η δυνατότητα της ΜΟΔ Α.Ε. να ανταποκρίνεται και να προσαρμόζεται επαρκώς και σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα θα πρέπει να αποτελούν πρώτιστο μέλημα των υπευθύνων σχεδιασμού της προκήρυξης, τυχόν τροποποιήσεων αυτής και γενικότερα όλων των διαδικασιών που περιγράφονται σε μία πρόσκληση.

Δυστυχώς μέχρι σήμερα η εν λόγω αρχή δεν τηρείται σε μεγάλο βαθμό, πιθανόν εξαιτίας έλλειψης συντονισμού και άσκησης αποτελεσματικού project management των υπευθύνων.

Είναι προφανές ότι ο σχεδιασμός και το περιεχόμενο μίας πρόκλησης πρέπει να διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη πάντοτε τις τεχνικές δυνατότητες του ΠΣΚΕ, το χρονοδιάγραμμα έγκαιρης υλοποίησής του και κυρίως το εκ των προτέρων testing ορθής λειτουργίας του. Για παράδειγμα, δε δύναται να τροποποιείται το περιεχόμενο μίας Πρόσκλησης χωρίς να υπάρχει παρουσία των υπευθύνων της ΜΟΔ προκειμένου να απαντήσουν κατά πόσο είναι τεχνικά δυνατό να αποτυπωθούν οι προτεινόμενες αλλαγές, ο χρόνος υλοποίησής τους και τυχόν άλλες λύσεις σε περίπτωση αδυναμίας υλοποίησής τους.

Η υποχρεωτική χρήση συνεχώς εξωσυστημικών εργαλείων παράλληλα με τη χρήση του ΠΣΚΕ δεν αποτελεί κατά τη γνώμη μας σοβαρή προσέγγιση της έννοιας «ψηφιακή διαχείριση» στην παρακολούθηση και γενικότερα διαχείριση των επενδύσεων του ΕΣΠΑ.

Κατά συνέπεια, καθίσταται υποχρεωτική η θεσμοθέτηση της συμμετοχής της ΜΟΔ σε όλες τις φάσεις επιχειρησιακού σχεδιασμού και υλοποίησης μίας πρόσκλησης.

Παράλληλα, η ομογενοποίηση ορισμένων ζητημάτων που αφορούν π.χ. σε δαπάνες, κατηγορίες δαπανών, διαδικασίες αξιολόγησης, προϋποθέσεις θεωρούμε ότι θα πρέπει να εξετασθεί με μεγάλη προσοχή για την υλοποίησή της.

Αναφορικά με τις διαφοροποιήσεις, που είναι θεμιτό να υπάρχουν, θα πρέπει εξ' αρχής να εξετάζονται υπό το πρίσμα του κατά πόσο είναι εφικτή η τεχνική υποστήριξή τους από το ΠΣΚΕ.

Πέραν αυτών, ο σχεδιασμός του νέου ΠΣΚΕ 2021-2027 προϋποθέτει τη λήψη εκ των προτέρων αποφάσεων και σε μία σειρά κρίσιμων ζητημάτων όπως :

- Στο στρατηγικό και επιχειρησιακό χαρακτήρα του (αποτυπωτικός, υπολογιστικός, σύνθετος)
- Στο καθορισμό των χρηστών και των ρόλων αυτών.
- Στα βασικά χαρακτηριστικά λειτουργίας που θα το διέπει.
- Στην ύπαρξη μίας ενιαίας ή μη Πύλης για το σύνολο των δράσεων κρατικών ενισχύσεων (ΕΣΠΑ 2021-2027, Αναπτυξιακός Νόμος, Χρηματοδοτικά Εργαλεία, κ.λ.π.).
- Στη μετάπτωση δεδομένων από το υφιστάμενο προς το νέο σύστημα ειδικότερα για τα έργα των αναπτυξιακών νόμων (N3299/2004, N3908/2011 και N4399/2016) τα οποία είναι ενεργά για περίοδο τουλάχιστον 10 ετών.
- Στην ύπαρξη ή μη μίας κεντρικής ομογενοποιημένης πλατφόρμας σε όλα τα στάδια διαχείρισης ενός έργου (υποβολή, αξιολόγηση, προκαταβολές, έλεγχος, επαληθεύσεις, ολοκληρώσεις, επίτευξη στόχων, εκταμιεύσεις, απεντάξεις, παραιτήσεις, μακροχρόνιες υποχρεώσεις, κ.λ.π.) για τις δράσεις με δυνατότητα προσαρμογών και επιπλέον πεδίων με ευελιξία.
- Στο «βάθος» που θα πρέπει να καταχωρείται αλλά και να εξάγεται η πληροφορία;
- Στην οργανωτική δομή και λειτουργία του ΠΣΚΕ εκ μέρους των υπηρεσιών
- Στην εξυπηρέτηση πελατών (client service) στους χρήστες -διαχειριστές (Δ.Α, Υπουργεία, Ε.Φ.) και στους εξωτερικούς χρήστες (επιχειρήσεις, σύμβουλοι,...).
- Στο βαθμό εξυπηρέτησης του χρήστη. Ο χρήστης υπηρετεί το ΠΣΚΕ ή το ΠΣΚΕ το χρήστη;

Με βάση τις ανωτέρω επισημάνσεις παραθέτουμε τις εξής προτάσεις-απόψεις μας:

1. Στρατηγικός στόχος του νέου ΠΣΚΕ παραμένει η παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, αποτελεσματικότητας και εξυπηρέτησης στο σύνολο των stakeholders, για την επιτυχή διαχείριση των προγραμμάτων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, τόσο στη διάρκεια του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027 όσο και μετά τη λήξη του.

Κατά συνέπεια η αναδιαμόρφωση του ΠΣΚΕ θα πρέπει να έχει γνώμονα την εμπειρία του end-user. Η χρηστικότητα, η εύκολη-γρήγορη (ταχύτητα data uploading) και ασφαλής καταχώρηση δεδομένων οφείλει να είναι σε ύψιστο βαθμό. Η χρήση υψηλής ποιότητας & ικανότητας (capacity) data centers είναι εκ των ων ουκ άνευ ,ενώ η συμμετοχή στελεχών της ΜΟΔ στις διαδικασίες διαμόρφωσης – εκτέλεσης των Προγραμμάτων πρέπει να θεσμοθετηθεί.

2. Το σύνολο της ανάλυσης του νέου ΠΣΚΕ 2021-2027 πρέπει να βασιστεί εξ' αρχής στην αναγνώριση των διακριτών Stakeholders και των αναγκών τους. Αποτελεί τη βασική συνιστώσα που επιτρέπει την top-down ανάλυση και κατά συνέπεια τον προσδιορισμό της τελικής αρχιτεκτονικής και τοπολογίας του συστήματος.

Αναφερόμαστε σε ένα ενιαίο πληροφοριακό σύστημα αλλά αυτό δεν σημαίνει εξ'ορισμού μια ενιαία εγκατάσταση ή μια ενιαία βάση δεδομένων σε μια και μόνο υποδομή.

Το εύρος των δράσεων, των χρηστών και των επιχειρησιακών αναγκών που καλείται να εξυπηρετήσει το νέο ΠΣΚΕ είναι τέτοιο που αποκλείει την ανάπτυξη ενός παραδοσιακού centralized Πληροφοριακού Συστήματος.

3.Βασικά Χαρακτηριστικά γνωρίσματα που πρέπει να διέπουν τη λειτουργία του νέου ΠΣΚΕ είναι :

- **Προσβασιμότητα.** Επισημαίνουμε ότι η προσβασιμότητα εμπεριέχει και την υποχρέωση προσβασιμότητας σε ΑμεΑ, κάτι που δεν ισχύει σήμερα με το υφιστάμενο ΠΣΚΕ.
Επιπλέον, στην έννοια της προσβασιμότητας εμπεριέχεται και η έννοια της λειτουργικότητας μέσω επίτευξης υψηλών ταχυτήτων και δυνατότητας ταυτόχρονης εισόδου μεγάλου αριθμού χρηστών χωρίς να δημιουργούνται ζητήματα συχνών αρρυθμιών και κατάρρευσης του συστήματος, όπως συμβαίνει συχνά το τελευταίο διάστημα.
- **Ασφάλεια δεδομένων** σε όλα τα επίπεδα (καταχώρηση, εξαγωγή στοιχείων, κ.λ.π.)
Προτείνεται η διενέργεια εξειδικευμένης μελέτης ασφαλείας καθώς το σύστημα δύναται να αποτελέσει στόχο κακόβουλων ενεργειών.
Αυτό σημαίνει βασικά Risk Assessment και Impact Assessment που θα ακολουθείται από πρωτόκολλα ενεργειών αποφυγής ή μείωσης (mitigation).
Εκτός από τα επιμέρους Security Layers σε επίπεδο πληροφοριακών και φυσικών υποδομών, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι υποδομές έχουν συμμόρφωση στο GDBR.
- **Διαλειτουργικότητα-διασύνδεση** με πληροφοριακά συστήματα του Δημοσίου που είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με τις διαδικασίες υποβολής, αξιολόγησης, παρακολούθησης, υλοποίησης και ολοκλήρωσης έργων όπως (TAXIS, ΕΡΓΑΝΗ, ΑΤΛΑΣ, ΠΣΣΚΕ, ΣΟΛΩΝ, ΓΕΝΗ, κ.λ.π.) καθώς και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (π.χ. VIES, EU Funding & Tender Portal).
- Επιπλέον διαλειτουργικότητα σε επιχειρησιακό επίπεδο (όχι πληροφοριακό) σημαίνει δυνατότητα ανταλλαγής κωδικοποιημένων δεδομένων με σύγχρονο ή/και ασύγχρονο τρόπο.
- **Ανοικτά δεδομένα** ειδικά ως προς τις επιδοτήσεις/συμμετοχές ανά επιχείρηση/φορέα όπου δεν παραβιάζονται τα προσωπικά δεδομένα (GDPR) και η ιδιωτικότητα των στοιχείων (privacy) των εταιριών.
- **Σύγχρονη τεχνολογία** που υποστηρίζεται από επαρκείς υποδομές και ανθρώπινο δυναμικό. Η σύγχρονη τεχνολογία αφορά και σε επίπεδο χρήστη δίνοντας τη δυνατότητα ψηφιακών υπογραφών, καταχώρησης ηλεκτρονικών τιμολογίων και παραπομπών σε ηλεκτρονική σελίδα της επιχείρησης όπου ο αξιολογητής/ελεγκτής/διαχειριστής μπορεί να βρει την πληροφορία.
- **Φιλικότητα** στο χρήστη.
- **Προσαρμοστικότητα** και **ευελιξία** για αλλαγές στις εκάστοτε απαιτήσεις των προγραμμάτων και της νομοθεσίας και γενικότερα των κανόνων και διαδικασιών διαχείρισης.
- **Διαφάνεια** σε όλα τα επίπεδα.
- **Ομογενοποιημένο περιεχόμενο** ειδικά για το **χρήση δικαιούχο** (στο ισχύον ΕΣΠΑ στις δράσεις επιχειρηματικότητας υπάρχει μεγάλη ανομοιομορφία ακόμη και εντός του ίδιου Ε.Π. (π.χ. ΕΠΑΝΕΚ) της ορολογίας που χρησιμοποιείται σε σχέση με την ορολογία που υπάρχει στις Προσκλήσεις.
- **Έλεγχος λειτουργίας** της υποστήριξης όλων των διοικητικών ενεργειών που απαιτούνται (αιτήσεις ενδιάμεσου και τελικού ελέγχου, αιτήματα τροποποιήσεων και πληρωμών, κ.α.), πριν από την διενέργεια της προκήρυξης του εκάστοτε προγράμματος

Στις παραπάνω απαιτήσεις θεωρούμε ότι η ΜΟΔ Α.Ε. η ΜΟΔ Α.Ε. θα είναι η καθ' ύλην (αν όχι αποκλειστικά) αρμόδια για να διασφαλίσει τα παραπάνω, ως αδιαμφισβήτητος Product Owner του ΠΣΚΕ.

4. Ο χαρακτήρας του ΠΣΚΕ, λαμβάνοντας υπόψη τα exports data που θέλουμε να αξιοποιήσουμε, θα πρέπει να είναι υπολογιστικός και αποτυπωτικός.

Όσο το βάθος της πληροφορίας που θέλουμε να εξάγουμε προϋποθέτει ότι εκ των προτέρων στη διαδικασία σχεδιασμού μίας προκήρυξης θα έχουν καθοριστεί οι δείκτες εκροής μίας δράσης που θέλουμε να παρακολουθήσουμε και τα ποιοτικά στοιχεία που θέλουμε να εξαχθούν με την ολοκλήρωσή της, κάτι το οποίο δε γίνεται στο νυν ΕΣΠΑ 2014-2020 στο βαθμό που είναι αναγκαίο. Παράλληλα, θα πρέπει να υιοθετηθεί ένας κοινός οδηγός ελέγχου οικονομικού και φυσικού αντικείμενου, προκειμένου εξ' αρχής να σχεδιάζονται τα απολύτως απαιτούμενα πεδία προς καταχώρηση δεδομένων αποφεύγοντας τεράστιες απαιτήσεις καταχώρησης αυτών για τα οποία θα μπορούσαν απλώς να υπάρχουν απαντήσεις μέσω χρήση αποκλειστικά drop Menu και ψηφιακής αποθήκευσης ή άλλου ψηφιακού τρόπου συμπλήρωσης.

5. Το ΠΣΚΕ θα πρέπει να αποτελεί μία ενιαία πύλη όλων των κρατικών ενισχύσεων που θα ταξινομείται σε διακριτά microΠΣΚΕ ανάλογα με το περιεχόμενο τους (π.χ. Αναπτυξιακός Νόμος, Χρηματοδοτικά Εργαλεία, Δράσεις Επιχειρηματικότητας, Δράσεις ΟΑΕΔ).

6. Η ενδεδειγμένη ανάλυση των stakeholders θα υποδείξει και τις ανάγκες μετασχηματισμού των δεδομένων καταχώρησης των εκάστοτε δράσεων επιχειρηματικότητας (raw data transformation) σε επόμενα επίπεδα πληροφορίας με στόχο την υποβοήθηση λήψης αποφάσεων και την αποτελεσματική υποστήριξη :

- της παρακολούθησης της δράσης – φυσικό και οικονομικό αντικείμενο από τους επενδυτές και τους συμβούλους τους (σήμερα το ΠΣΚΕ είναι για το επενδυτή/σύμβουλο ένα σύστημα καταχώρησης δεδομένων και μόνο, χωρίς ειδοποιήσεις, ενημέρωση, συστημική αλληλογραφία/ιστορικό επικοινωνίας με τις αρμόδιες αρχές, κ.λ.π.
- στην αξιολόγηση των δράσεων από το Μητρώο των αξιολογητών
- στην αξιολόγηση των δράσεων από το Μητρώο των ελεγκτών
- στην παρακολούθηση της δράσης – φυσικό και οικονομικό αντικείμενο από τις αρμόδιες υπηρεσίες (σήμερα το ΠΣΚΕ δεν αποτελεί εργαλείο ουσιαστικού project management για τα στελέχη του Δημοσίου Τομέα)
- στη high-level παρακολούθηση των δράσεων (big data analytics and reporting) για χρήση από την πολιτική ηγεσία.

7. Ως προς το οργανωτικό μοντέλο για την ευθύνη διαχείρισης του ΠΣΚΕ θεωρούμε ότι η υφιστάμενη κατάσταση παρουσιάζει προβλήματα συντονισμού. Θα πρέπει κατά τη γνώμη μας να εξετασθεί σοβαρά η εφικτότητα της δυνατότητας το ΠΣΚΕ να αποτελέσει ένα Πληροφοριακό Σύστημα του Δημοσίου το οποίο θα υπαχθεί στον Τομέα Ανάπτυξης Επιχειρηματικών Εφαρμογών στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης όπου θα είναι απολύτως ξεκάθαρος ο ρόλος των αρμοδίων υπηρεσιών.

8. Κατά τη γνώμη μας το ΠΣΚΕ για τη Δικαιούχο επιχείρηση θα πρέπει να λειτουργεί ως ένα είδος Microsite όπου η επιχείρηση πέρα από τις ενέργειες υποβολής, παρακολούθησης και διαχείρισης του έργου του θα έχει τη δυνατότητα στον ηλεκτρονικό της φάκελο να έχει οτιδήποτε αφορά στην Δράση που έχει ενταχθεί (αποφάσεις, νέα, οδηγίες, ιστοσελίδες χρήσιμες, κ.λ.π.). Η εν λόγω τεχνική απαιτεί ότι θα υπάρχει πλήρης ενημέρωση των

ιστοσελίδων των ΕΣΠΑ, Ε.Π. και Ε.Φ. προκειμένου η ανάρτηση ενός νέου για τη συγκεκριμένη Δράση αυτόματα να εμφανίζεται και στην καρτέλα-φάκελο του έργου του Δικαιούχου. Σε περίπτωση που ο Δικαιούχος έχει ενταχθεί σε περισσότερες δράσεις όπου του χρήστη) τότε θα υπάρχει η δυνατότητα εμφάνισης φακέλων ανά Δράση που έχει ενταχθεί ο επενδυτής προκειμένου να επιλέξει τη Δράση που κάθε φορά τον ενδιαφέρει. Αντίστοιχα η λογική microsite/ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης θα μπορεί να υπάρχει και στο μενού του ελεγκτή/διαχειριστή.

9. Να διαμορφωθεί μία ξεκάθαρη στρατηγική με τη λήψη κωδικών χρήστη τόσο σε επίπεδο χρηστών Δικαιούχων και συμβούλων τους όσο και σε επίπεδο χρηστών φορέων διαχείρισης. Η σημερινή διαδικασία αυθεντικοποίησης του χρήστη δημιουργεί αρκετά ζητήματα ειδικά στις περιπτώσεις που ένας Δικαιούχος χρησιμοποιεί διαφορετικούς συμβούλους υποστήριξης για έργα διαφορετικών δράσεων στις οποίες έχει ενταχθεί.

Το νέο σύστημα αυθεντικοποίησης θα πρέπει να στηριχθεί σε ένα κοινό μηχανισμό Identity Management και με χρήση του TAXIS. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι μια οντότητα θα προσδιορίζεται μονοσήμαντα στο νέο ΠΣΚΕ και αυτονομία θα έχει ένα username και password, ανεξαρτήτως του ενός ή περισσότερων ρόλων που μπορεί να έχει.

Ο ενιαίος μηχανισμός αυθεντικοποίησης που υποστηρίζεται σήμερα στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη Δημόσιας Διοίκησης επιτρέπει τη χρήση των κωδικών Taxisnet και τους κωδικούς των τραπεζών στο e-banking (3981 ΕΞ 25-02-2020 απόφαση του Υπουργού Επικρατείας «Παροχή Υπηρεσίας Αυθεντικοποίησης Χρηστών OAuth2.0 σε Πληροφοριακά Συστήματα τρίτων Φορέων» (Β' 762)). Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να υποστηρίζεται multi factor authentication βάσει οδηγιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επιπρόσθετα, το σύστημα Αυθεντικοποίησης πρέπει να λάβει ενδεχομένως υπόψη του και οντότητες εκτός της ελληνικής επικράτειας, για τις οποίες θα πρέπει να προβλεφθεί άλλος μηχανισμός (Διακρατικά Προγράμματα, Προγράμματα Συνεργασίας με χώρες εξωτερικού, κτλ). Κάθε μοναδικός χρήστης του συστήματος θα πρέπει να μπορεί να «συνδεθεί» με διαφορετικές Νομικές οντότητες (π.χ. εταιρίες) ή Οργανωτικές μονάδες (υπηρεσίες δημοσίου με διαβάθμιση) σε διαφορετικούς ρόλους στο νέο ΠΣΚΕ.

Για παράδειγμα, ένας Δημόσιος Υπάλληλος μπορεί να ανήκει σε μια υπηρεσία αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων ως «Μέλος» και να είναι και μέλος του Μητρώου Ελεγκτών Επενδυτικών Σχεδίων. Ομοίως, ένας σύμβουλος επιχειρήσεων μπορεί να είναι Νόμιμος Εκπρόσωπος στην εταιρία του αλλά μπορεί να είναι και εξουσιοδοτημένο μέλος στα επενδυτικά των πελατών του, κ.ο.κ.

Η διαδικασία σύνδεσης των χρηστών με Νομικές Οντότητες ή Οργανωτικές Μονάδες θα γίνεται είτε συστημικά είτε με έλεγχο λοιπών δικαιολογητικών. Για παράδειγμα, ο Νόμιμος Εκπρόσωπος μια επιχείρησης θα πιστοποιείται είτε εξωσυστημικά είτε με διασύνδεση με το Taxisnet ή το ΓΕΜΗ.

Ωστόσο ο ίδιος ο Νόμιμος Εκπρόσωπος της επιχείρησης θα μπορεί να «εξουσιοδοτεί» συστημικά τον σύμβουλό του να καταθέσει το επενδυτικό για λογαριασμό του (on behalf of) για συγκεκριμένο όμως επενδυτικό και όχι για το σύνολο των δράσεων.

Βάσει αυτής της λογικής, ο κάθε χρήστης μετά το login θα καλείται να επιλέξει με ποιο ρόλο επιθυμεί να συνεχίσει (επιλογή tenant) και προφανώς θα μπορεί να κάνει switch μεταξύ των tenants ανά πάσα στιγμή (βλέπε taxisnet που κάποιος μπορεί να επιλέξει να εκτελέσει εργασίες είτε ως φυσικό πρόσωπο είτε ως νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησής του).

Γενικότερα, το νέο ΠΣΚΕ είναι βασικό να είναι multi-tenant που με απλά λόγια σημαίνει ότι οι χρήστες που ανήκουν σε μια οργανωτική δομή (εταιρία ή δημόσια υπηρεσία), ανάλογα με τον ρόλο τους/θέση τους, έχουν πρόσβαση σε συγκεκριμένο instance της πληροφορίας και όχι σε ολόκληρη. Στην ίδια λογική, ο Σύμβουλος Επιχειρήσεων μπορεί να βλέπει όλα τα στοιχεία των πελατών του για τις δράσεις στις οποίες έχει εξουσιοδοτηθεί. Η εξουσιοδότηση γίνεται από τους Δικαιούχους κατά την λήψη των κωδικών εισαγωγής στο ΠΣΚΕ.

Ωστόσο, οι χρήστες εκ μέρους των Φορέων Διαχείρισης θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στο σύνολο του ΠΣΚΕ (π.χ. ένας κεντρικός κωδικός για εξουσιοδοτημένο άτομο) μέσω του οποίου θα μπορούν να αντλούν χρήσιμα στοιχεία που βοηθούν στην εκτέλεση των εργασιών τους για τα προγράμματα που διαχειρίζονται.

10. Να δημιουργηθεί τμήμα ελέγχου ποιότητας και testing για κάθε ενέργεια που ολοκληρώνεται προτού αναρτηθεί στην παραγωγική λειτουργία. Για το λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμο -όπως πρόσφατα υλοποιήθηκε στη Δράση «Εξοικονομώ-Αυτονομώ» -να δίδεται σε μορφή demo κάθε ενέργεια διαχείρισης (π.χ. υποβολή αίτησης, αίτημα επαλήθευσης, αξιολόγηση, κ.λ.π.), όπου οι χρήστες να μπορούν να εξοικειώνονται και να θέτουν παρατηρήσεις/προτάσεις βελτίωσης του συστήματος.

Όταν οριστικοποιηθεί το σύστημα για την κάθε ενέργεια τότε διαγράφονται τα σχέδια των χρηστών και αναρτάται στην παραγωγική διαδικασία.

Παράλληλα να υπάρχει εκπαίδευση των χρηστών σε περιπτώσεις που τις δράσεις διαχειρίζεται ΕΦ προτού οι ενέργειες αναρτηθούν σε παραγωγική διαδικασία.

11.Θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα αποθήκευσης και ανάρτησης αρχείων μεγάλης χωρητικότητας. Ο σημερινός περιορισμός των 10MB ανά αρχείο και των 50MB για το σύνολο των αρχείων σε μία αίτηση και μόνο σε μορφή zip, rar ή pdf είναι δυσλειτουργικός και αναχρονιστικός.

Ειδικά για την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης αλλά και την υποβολή στοιχείων που μπορούν να εξαχθούν από άλλα συστήματα του Δημοσίου (π.χ. Εργάνη, ΠΣΣΚΕ, κ.λ.π.) και να αποφεύγεται η γραφειοκρατία υποβολής στοιχείων προς διασταύρωση θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα με ένα "Κλικ" ο Δικαιούχος να μπορεί να κατεβάζει τα στοιχεία του στο ΠΣΚΕ και χωρίς να απαιτείται η εν λόγω διασταύρωση (π.χ. απασχόληση, οικονομικά στοιχεία, ενισχύσεις που έχει λάβει κ.λ.π.). Με αυτό εξοικονομείται σημαντικός χρόνος. Όπως να δοθεί η δυνατότητα αντί εγγράφου να καταχωρείται ειδική ιστοσελίδα ή χώρος όπου πατώντας εμφανίζονται τα έγγραφα του υποψηφίου (π.χ. google drive).

Επίσης οι Υ.Δ. που πρέπει να κατατεθούν θα μπορούσαν να ψηφιοποιηθούν εντός των αιτήσεων χρηματοδότησης όπου ο χρήστης απλώς θα απαντά με ένα ΝΑΙ/ΟΧΙ.

Γενικότερα πολλές από τις υφιστάμενες απαιτήσεις των Προσκλήσεων μπορούσαν κάλλιστα να απαντηθούν με χρήση drag menu με τεράστια εξοικονόμηση χρόνου.

12. Το αυτό και στις διαδικασίες αξιολόγησης και παρακολούθησης των έργων όπου οι ελεγκτές των φορέων διαχείρισης και των υπηρεσιών και οι αξιολογητές θα έχουν ειδική εξουσιοδότηση να αντλούν στοιχεία άμεσα από τις βάσεις δεδομένων χωρίς να απαιτείται τεράστιος όγκος εγγράφων εκ μέρους του Δικαιούχου. Π.χ. τα έγγραφα για ΓΕΜΗ, αποφάσεις Γ.Σ, Ε4 θα μπορούσε ο ελεγκτής έχοντας το ΑΦΜ του Δικαιούχου να εισέρχεται στις βάσεις δεδομένων και να ανακτά τα έγγραφα.

Επίσης στην αξιολόγηση επενδύσεων και περισσότερο σε επενδύσεις που υπάρχουν δαπάνες κτηριακών εγκαταστάσεων να υπάρχει κατάλογος ενδεικτικών τιμών προς υποβοήθηση του αξιολογητή όπως επίσης να υπάρχει δυνατότητα εξαγωγής αυτόματων συγκριτικών στοιχείων κόστους π.χ. μέσοι όροι, ακρότατα κτλ (ανά κατηγορία δαπάνης, ανά μονάδα/τεμάχιο, ανά τ.μ. δόμησης, ανά τόπο κτλ).

Επίσης, να υπάρχει δυνατότητας γεωγραφικού προσδιορισμού των επενδύσεων, με την χρήση αρχείων KML, KMZ (Googlearth αρχεία)

13. Αντίστοιχο ζήτημα με το μέγεθος των αρχείων είναι και το ζήτημα της αναγραφής λέξεων εντός των πεδίων. Σε ορισμένα προγράμματα-δράσεις του νυν ΠΣΚΕ υπάρχουν ερωτήσεις όπου οι απαντήσεις χρήζουν αναλυτικών παρουσιάσεων και λεπτομερειών που υπερβαίνουν τη μέγιστη χωρητικότητα λέξεων με αποτέλεσμα να δημιουργούνται δυσχέρειες στην ολοκληρωμένη παρουσίαση των απαντήσεων.

14. Θα πρέπει να απορριφθεί η ύπαρξη χρονομέτρη στη διάρκεια επεξεργασίας μίας καρτέλας από το χρήστη. Η υφιστάμενη ύπαρξη της στο ισχύον ΠΣΚΕ δημιουργεί αχρείαστες καθυστερήσεις και στερείται σοβαρής επιχειρηματολογίας για την ύπαρξη της, ειδικά όταν υπάρχουν καρτέλες όπου ο χρήστης ,είτε Δικαιούχος, είτε σύμβουλος, είτε στέλεχος φορέα παρακολούθησης και διαχείρισης, θα πρέπει να απαντήσει σε μεγάλο αριθμό ερωτήσεων με υποχρεωτικά σχόλια σε κάθε μία από αυτές.

15. Στο δέντρο ενεργειών μίας Δράσης (ενέργειες με βάση τη φάση διαχείρισης ενός έργου) ειδικά για τους χρήστες χειριστές εκ μέρους των Φορέων Διαχείρισης αλλά και των υπηρεσιών παρακολούθησης και διαχείρισης σε κεντρικό επίπεδο (π.χ. ΔΑ, ΕΑΣ, ΕΥΣΑΑΠ,...) θα πρέπει να προστεθούν :

α) πεδίο Στατιστικών Στοιχείων, όπου ο χρήστης θα έχει τη δυνατότητα να βλέπει On line Στατιστικά στοιχεία και να εκδίδει πληροφοριακά reports. Με τον τρόπο αυτό ο χρήστης θα έχει τη δυνατότητα να εξάγει τα στοιχεία που κρίνει απαραίτητα για τη λήψη αποφάσεων.

β) πεδίο παραιτήσεων-απεντάξεων

γ) ηλεκτρονική βιβλιοθήκη δράσης

Επίσης είναι σημαντικό στο δέντρο ενεργειών μίας δράσης :

α) να υπάρχει δυνατότητα μεταφοράς δεδομένων από ενέργεια σε ενέργεια, καθώς και ιστορικού ειδικά στην ενέργεια ελέγχου προς διευκόλυνση και εξοικονόμηση χρόνου του χρήστη.

β) να διευρυνθεί με αυτόματη άντληση δεδομένων και μεταδεδομένων τα οποία να είναι επεξεργάσιμα για τη διενέργεια συνεχούς αξιολόγησης αποτελεσματικότητας των επιμέρους προγραμμάτων – δράσεων ενίσχυσης ώστε η έκαστη Διαχειριστική Αρχή να μπορεί κατόπιν μελέτης τους, να αναπροσαρμόζει τις δράσεις στην διάρκεια υλοποίησης του ΕΣΠΑ προς μέγιστο όφελος των τελικών δικαιούχων σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες στο ευρύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον.

16. Σε κάθε φάση διαχείρισης ενός έργου (αίτηση, αξιολόγηση, παρακολούθηση, κ.λ.π.) θα πρέπει να υπάρχουν συγκεκριμένοι έλεγχοι ορθότητας που θα «προστατεύουν» το χρήστη από λάθη και παραλείψεις.

17.Δυνατότητα υποβολής αιτημάτων τροποποίησης εντός του αιτήματος επαλήθευσης με χωριστή καρτέλα στην υποβολή αίτηση για την περιγραφή του αιτήματος καθώς και δυνατότητα αξιολόγησής τους εντός της έκθεσης πιστοποίησης.

18. Δυνατότητα του χρήστη Δικαιούχου να μπορεί να υποβάλλει μία ενέργεια χωρίς να έχει ολοκληρωθεί προηγούμενη ενέργεια του δέντρου ενεργειών ενός έργου. Π.χ. στο νυν ΠΣΚΕ η υποβολή ενός δεύτερου αιτήματος επαλήθευσης προϋποθέτει ότι θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί στο ΠΣΚΕ και η ενέργεια εκταμίευσης. Δεδομένου ότι υπάρχουν καθυστερήσεις στην καταβολή των ενισχύσεων αναγκάζεται ο Δικαιούχος να είναι απόλυτα εγκλωβισμένος και εξαρτώμενος από διαδικασίες στις οποίες ο ίδιος δεν έχει καμία ευθύνη.

19. Υιοθέτηση έξυπνων λύσεων χωρίς άσκοπη γραφειοκρατία όπως συμβαίνει στο νυν ΠΣΚΕ για την αποτύπωση των αναγκαίων λογιστικών εγγραφών όπως απαιτούν οι κανονισμοί και όχι οι «εξανθητικές» και «παράλογες» απαιτήσεις πολλές φορές ελεγκτικών οργάνων λόγω ευθυνοφοβίας .

20. Να θεσμοθετηθεί η αποκλειστικά ψηφιακή υποβολή όλων των εγγράφων και εκθέσεων στην υποβολή, αξιολόγηση, παρακολούθηση, τροποποιήσεις, κ.λ.π.. Η αποστολή σε έντυπη μορφή να υπάρχει μόνο σε ειδικές περιπτώσεις.

21. Υποχρεωτική δημιουργία σε συνεργασία με Διαχειριστικές Αρχές, Φορείς Διαχείρισης, κ.λ.π. ενημερωτικών video για τον τρόπο υποβολής αίτησης χρηματοδότησης, επαλήθευσης, αξιολόγησης, κ.λ.π. που θα είναι αναρτημένα σε ένα συγκεκριμένο πεδίο στο Δέντρο ενεργειών της κάθε Δράσης.

Τα πρόσφατα ενημερωτικά video είναι χρηστικά, ωστόσο δεν είναι ολοκληρωμένα σε σχέση με τις απαιτήσεις μίας Πρόσκλησης και των αναγκών των χρηστών.

22. Να υπάρχει δυνατότητα ο δυνητικός δικαιούχος που υποβάλλει μία αίτηση χρηματοδότησης να βλέπει τον προϋπολογισμό και τη δημόσια δαπάνη που έχει υποβληθεί μέχρι εκείνη τη στιγμή κατά την οποία θα υποβάλλει μία αίτηση. Αντίστοιχα, και σε περιπτώσεις αιτημάτων πιστοποίησης να γνωρίζει τον α/α του αιτήματός στο Φορέα που υποβάλλει την αίτηση.

23. Εκσυγχρονισμός της υφιστάμενης οργάνωσης και λειτουργίας του help-desk στα πρότυπα εταιρειών του ιδιωτικού τομέα και καλών πρακτικών προκειμένου να μετασχηματιστεί σε μία πραγματική υπηρεσία υποστήριξης με υψηλή ποιότητας παροχής υπηρεσιών, ταχύτητα και αποτελεσματικότητα.

Η εν λόγω υπηρεσία θα πρέπει να εμπλουτιστεί με ικανό και άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό το οποίο να επικοινωνεί/δέχεται επικοινωνία και να εξυπηρετεί τηλεφωνικά με τους Δικαιούχους. Κατά τα πλέον σύγχρονα πρότυπα λειτουργίας θεσμικών φορέων απαιτείται η τουλάχιστον επαρκής χρονικά υποστήριξη.

Η υπηρεσία του HELP-DESK με τις ομάδες λειτουργίας του ΠΣΚΕ της ΜΟΔ πρέπει να απαρτίζονται κυρίως από στελέχη IT (με βασικές γνώσεις Δράσεων ΕΣΠΑ) και κάποιους programme managers.

Συνιστάται ο Γενικός Διευθυντής να λαμβάνει εβδομαδιαίο κωδικοποιημένο report με ιεράρχηση/σημαντικότητα θεμάτων όλων των ερωτημάτων των χρηστών και να δίνει ιδιαίτερη σημασία στα αναπάντητα ερωτήματα.

Τέλος, πρέπει να καθιερωθεί inbox παραπόνων χρηστών υπό την εποπτεία της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου της ΜΟΔ.

Παράλληλα θα πρέπει να δημιουργηθούν και αποκεντρωμένες δομές υποστήριξης των χρηστών για τη λειτουργία του ΠΣΚΕ.

24. Θα πρέπει να απλουστευτεί η διαδικασία ακύρωσης τόσο εκ μέρους του Δικαιούχου όσο και για τους χρήστες ελεγκτές των έργων για την επανυποβολή της αίτησής τους/ελέγχου τους. Η ατέρμονη γραφειοκρατία εγκρίσεων δημιουργεί προβλήματα παρά τα επιλύει.

Από τη στιγμή που ένας Ενδιάμεσος Φορέας αναλαμβάνει την υλοποίηση έργων μέσω ανάθεσης και σύμβασης, δεν είναι δυνατόν υπηρεσίες του ίδιου Υπουργείου το οποίο έχει υπογράψει τη σύμβαση να δημιουργούν προσκόμματα στην ομαλή λειτουργία του έργου του. Εφόσον υπάρχει ζήτημα ασφάλειας, τότε στη σύμβαση να προβλέπονται οι σχετικές υποχρεώσεις, διαδικασίες και εξουσιοδοτήσεις. Σε καμία περίπτωση απαγορεύσεις για το συγκεκριμένο ζήτημα.

Επίσης, σε γενικότερα επίπεδο θα πρέπει να υπάρχει ένας φάκελος με τις διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθεί ο χρήστης σε ορισμένα ζητήματα που ανακύπτουν κατά την εκτέλεση μίας εργασίας (π.χ. ακύρωση αιτήματος).

25. Οργάνωση σεμιναρίων σε τακτική χρονική περίοδο για την βελτίωση των εκάστοτε διαδικασιών.